bir ekmek bir Politika
(ikisinden biri seçilmez)

EKONOMİ
Politika
SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

ÇARŞAMBA 28 Haziran 1978

ADRES:
İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara : İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

TELEFONLAR:
İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara : 17 65 36 • 18 36 88

Fiyatı 250 kuruş

Yıl 5 Sayı 1815

Özel öğrenci yurtları Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağlanıyor

ANKARA (İSTA)

Gençlik ve Spor Bakanı **Yüksel Çakmur**, İl Özel İdarelerine bağlı tüm özel yurtların Kredi Yurtlar Kurumuna bağlanacağını belirtmiş, 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramının önümüzdeki yıl düzenlenecek programla bir hafta süre ile kutlanacağını söylemiştir.

«Toplumsal Kalkınmada Gençlik Projesi» ile ilgili olarak Hacettepe Üniversitesi yöneticileri ile yaptığı toplantıda konuşan Gençlik ve Spor Bakanı Çakmur, amaçlarının gençler üzerinde oynanan kumara son vermek olduğunu. Başbakan Ecevit'in önerisiyle hazırlanan projenin 20'şer kişilik gruplar halinde 60 işyerinde uygulanacağını bildirmiştir.

Proje hakkında Hacettepe Üniversitesi yetkililerinin de görüşlerini alan Gençlik ve Spor Bakanı, projenin kökeninde tarafsızlığın yattığını, çalışmalara katılacak gençlere önümüzdeki yıl kredi ve yurt bakımından öncelik tanınacağını bildirmiştir.

Konuşmasında projeyi eleştirenlere de cevap veren Gençlik ve Spor Bakanı özetle şunları söylemiştir: «Bakanlığımız bu işin sadece

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

SSK Çalışma Raporunda Türkiye'de bir işçinin eline net 91 lira geçtiği belirtildi

★ 1977'de fiyat artışları yüzde 40'ın üzerine çıkarken, işçi ücretlerinin net ortalaması ancak yüzde 21,2 oranında yükselme gösterdi

HABER MERKEZİ

Sosyal Sigortalar Kurumu 33. Genel Kurulu çalışmalarını dün de sürdürmüş, Genel Kurulda okunan çalışma raporunda, Türkiye'de günlük ortalama net ücretin 91 lira 28 kuruş olduğu açıklanmıştır. Fiyat artışlarının yüzde 40'ın üzerine çıktığı ülkemizde, ortalama net ücret artışlarının ise yüzde 21,2 oranında olduğu da SSK Çalışma Raporunda yeralmıştır.

SSK Genel Kuruluna sunulan çalışma raporunda işçi ücretleri artışı konusunda ayrıntılı bir araştırmaya yerverilmiştir. Araştırmaya göre, 1977 yılında işçi ücretleri ortalaması 146 lira 53 kuruş olarak gerçekleşmiştir. Brüt olan bu kazançtan gelir vergisi ve sigorta primleri kesildikten sonra Türkiye'de SSK'ya kayıtlı olarak çalışanların eline ortalama 91 lira 28 kuruş geçtiği saptanmıştır.

SSK Çalışma Raporunda, en yüksek işçi ücret artışlarının ara malı üreten sektörlerde olduğu belirtilmiş, madencilik sektöründe çalışanların eline ise ortalama ücretin altında bir miktarın geçtiği bildirilmiştir.

ÜCRET ARTIŞLARI FİYAT ARTIŞLARININ ÇOK GERİSİNDE KALDI

SSK'nın saptamalarına göre, 1977 yılı içinde net işçi ücretleri ortalaması yüzde 21,2 bir artış göstererek, 75 lira 31 kuruştan 91 lira 28 kuruşa yükselmiştir. Aynı yıl içinde fiyat artışlarının yüzde 40'ın üzerinde olmasına karşılık, işçi ücretlerindeki artışın yetersiz olduğu SSK Çalışma Raporu ile de ortaya çıkmıştır. Raporda, kamu kesiminde 107 lira 94 kuruş olan ortalama net ücretin, özel kesimde 81 lira 52 kuruş olduğu belirtilmiştir.

Malatya Ülkü Ocaklarında dinamit fitili bulundu

★ FAŞİSTLER, GÜVENLİK KUVVETLERİYLE SİLAHLI ÇATIŞMA YAPTI, OLAYLAR SIRASINDA BİRİ POLİS 3 KİŞİ YARALANDI. GÜVENLİĞİ HAVA VE KARACI ASKERLER İLE JANDARMA SAĞLIYOR.

★ FAŞİSTLERİN YÜRÜYÜŞÜ SIRASINDA FENDOĞLU'NUN ÖLDÜRÜLDÜĞÜ APARTMANIN BODRUM KATINA BİR BOMBA KONULARAK PROVOKASYON İLE HALK TAHRİK EDİLMEK İSTENDİ.

MALATYA'DA FAŞİSTLER YENİ BİR AYAKLANMA PROVASI YAPTI

HABER MERKEZİ

Malatya Ticaret Lisesi önünde öğrenimi engellemek isteyen ülkücü komandoların polisin müdahalesi üzerine başlattıkları yürüyüş, ana caddelerden sayıları çoğalarak çarşı merkezine kadar devam edince, polis ile komandolar arasında çatışma çıkmış, Valilik ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı koymuş, çatışmada bir polis ve iki sivil yaralanmıştır.

Malatya Valisi olayların ilk hızının geçmesinden sonra sokağa çıkma yasağının kaldırıldığını duyurmuştur.

Öteyandan Hamit Fendoğlu'nun patlayan bomba sonucu hayatını kaybettiği apartmanın bodrum katında da patlama olmuştur.

Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu'nun faşistlerce hazırlanan bir paket bomba ile provokasyon amacıyla öldürülmesinden sonra girişilen gerici ayaklanmanın devamı olarak dün de yeni bir ayaklanma provası tezgâhlanmıştır.

Sabah saat 09.00 sularında Ticaret Lisesi Müdürü, Merkez Komutanlığına başvurarak, öğrenimin engellenmek istendiğini bildirmiş, bunun üzerine, polis ve askeri görevliler, okul çevresindeki «ülkücü» komandoları uzaklaştırmaya başlamışlardır. «Ülkücü» komandoların sayıları kısa sürede artmış, yaklaşık 400 kişilik grup «Vali İstifa», «Hükümet İstifa», «Valiyi İsteriz» şeklinde sloganlar bağırarak çarşı merkezine doğru yürüyüşe geçmişlerdir. Polis yürüyüşe müdahale etmemiş, ancak Vilayet önüne doğru yürümek istemeleri üzerine çatışma meydana gelmiştir. Bir anda çarşı merkezinin Akpınar semti bölgesinde çatışma büyümüş, polis sürekli havaya ateş açmış, bu arada göstericilerden açılan ateş sonucu bir polis memuru yaralanmıştır. Ayrıca, çatışma sırasında iki sivil de yaralanmıştır. olayların büyümesi üzerine hava ve karacı askerler, jandarma birliğine katılmış ana caddeler güvenlik görevlilerince kesilmiş, bu sırada Valiliğin sokağa çıkma yasağı belediye hoparlörü ve polis otolarından duyurulmaya başlanmıştır. Saat 10.30 sularında çarşı merkezindeki göstericiler püskürtülmüş, vatandaşlar da kapalı yerlere girdiklerinden caddeler bomboş kalmıştır. Çatışmanın devam ettiği sırada bir bomba olayı sonucu ölen eski Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu'nun evinin bulunduğu apartmanın bodrum katında bir patlama meydana gelmiştir. Merdiven boşluğuna konulan patlayıcı maddenin infilakı çok uzak semtlerden dahi duyulmuştur. Hasar meydana getiren patlayıcı mad-

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

DPT Müsteşarı 4. Beş Yıllık Planın eylülde meclislere sevkedileceğini söyledi

ANKARA (İSTA)

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı Bilsay Kuruç, 4'ncü Beş Yıllık Kalkınma Planı çalışmalarının eylül ayı sonunda tamamlanarak Meclislere sunulabileceğini açıklamıştır.

Kuruç, dün aralarında Sanayi Odaları Başkanı Sakıp Sabancı ile İstanbul Sanayi Odası Başkanı Nurullah Gezgin ve Fahri Ersöz, Mümtaz Zeytinoğlu, Güngör Işık gibi işadamlarının da bulunduğu heyet ile bir görüşme yapmıştır. Kuruç, toplantıdan önce yaptığı konuşmada planın gelecek yıllar gözönüne alınarak hazırlandığını bildirmiş, toplumun her kesiminden görüşlerin alınacağını söylemiştir.

Toplantıda sanayiciler adına konuşan Sakıp Sabancı da bir ülkenin planının o ülkenin gidişini de etkileyeceğini bildirmiş, «4'üncü Beş Yıllık Kalkınma Planında bizlerin de görüşünün alınması olumlu bir adımdır. Böyle konularda bütün kesimin görüşü alınmalıdır. Bir ülkenin planı iyi olursa, o ülkenin gidişi de iyi olur» demiştir.

Norveç ile ekonomik görüşmeler başladı

HABER MERKEZİ

Önceki gün Türkiye'ye gelen Norveç Maliye Bakanı **Per Kleppe** ve beraberindeki heyetle görüşmelere dün başlanmıştır. İki ülke arasında 10 Şubat 1978 günü ekonomik, ticari, sınai ve teknik işbirliğini geliştirmek amacıyla yapılmış olan anlaşma ile oluşturulan Türkiye-Norveç ortak komisyonu dün ilk toplantısını yapmıştır. Görüşmelerde Türkiye'nin Norveç'e olan ithalat borçlarının ertelenmesine ilişkin anlaşma ve proje kredileri ele alınmıştır.

Erteleme anlaşması, Türkiye'nin Norveç'deki özel ku-

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

OECD Yardım Konsorsiyumu Paris'te toplandı

★ 600 milyon doları bulan ithalât borçlarının ertelenmesinin güç olduğu bildiriliyor.

HABER MERKEZİ

OECD bünyesindeki Türkiye'ye Yardım Konsorsiyumu, dün Paris'te toplanmıştır. Toplantıda Türkiye'nin garanti edilmemiş ithalat borçlarının ertelenmesi konusu ele alınmıştır.

Dünkü toplantı ile ilgili olarak Konsorsiyum Başkanı ve iki yetkilisi geçtiğimiz günlerde Türkiye'ye gelerek temaslarda bulunmuşlar ve toplantının «bir hayli çetin» geçeceğini söylemişlerdi. Yetkililer, OECD ülkelerinin ih-

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

MHP, ÜGD ve kontr-gerilla'nın dağıtılması istendi

ANKARA, (İSTA)

Devrimci Gençlik Dernekleri Federasyonu (DEV-GENÇ), Genel Başkanı **Mehmet Ali Yılmaz** dün bir açıklama yaparak önceki gün Tuzluçayır'da bir kahvehaneye açılan ateş sonucu **Mehmet Karabulut'un** öldürüldüğünü hatırlatmış **«CHP Hükümetinin, faşist odakları kapatma dan bu saldırıların önlenemeye**

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Buca'da halk gecekondularının yıkılmasına karşı direndi

İZMİR (THA)

Buca Çamlık Mahallesinde gecekondu yıkımı sırasında olaylar çıkmış ve gecekondularda yaşayan halk yıkım ekibi ve polisleri taşa tutmuştur. Olay sonunda gecekondu sakinlerinden 7 kişi

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

İKD'Lİ GENÇ KIZLAR KIRKPINAR'DA YAPITLARINI SERGİLEYİP SATTI

EDİRNE, (İSTA)

Edirne Sarayiçi İlçesinde yapılan geleneksel Kırkpınar şenliklerine İKD'li genç kızlar da katıldı. Bu katılım Kırkpınar şenlikleri boyunca ilçede kurulan panayırdaki satış tezgâhı ile gerçekleşti. Edirneli ilerici kadınlar bu tezgâhta kendi el işlemelerini, resimlerini ve çeşitli yapıtlarını yurttaşlara sergilediler, sattılar... Geçmiş yıllara oranla oldukça canlı geçen panayırda, ilgiyi en fazla çeken İKD tezgâhında 5000 liralık gelir elde edildi. Sözkonusu paranın çevrede geçime muhtaç ailelere dağıtıldığını belirten Edirneli ilerici kadınlar bölgede ilk kez bu yıl başlatılan uygulamayı ilerki yıllarda daha geniş boyutlara ulaştıracaklarını bildirdiler...

Adnan Ersöz'ün MİT Müsteşarlığına getirileceği bildiriliyor

ANKARA (ANKA)

13 Temmuzda süresini doldurarak emekliye ayrılacak olan Hamza Gürgüç'ün yerine Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığına emekli Orgeneral Adnan Ersöz'ün atanacağı belirtilmektedir. Hükümet çevrelerinden sızan haberlere göre, müsteşarlık için adı geçen isimler arasında Adnan Ersöz son gü-

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Milli Güvenlik Kurulu bugün toplanıyor

ANKARA (İSTA)

Milli Güvenlik Kurulu, bugün Başbakan Bülent Ecevit'in başkanlığında toplanacaktır. Toplantıda, Başbakan Ecevit'in Sovyetler Birliği gezisi hakkında, İçişleri Bakanı Özaydınlı'nın ise Hakkari'de meydana ge-

(Devamı Sa. 7. Sü. 8'de)

Demokratik Yemen'de karşı devrim girişimi hazırlayan cumhurbaşkanı kurşuna dizildi

★ ALİ NASIR MUHAMMET DEVLET BAŞKANLIĞINA GETİRİLDİ. ÜLKEDE ULUSAL CEPHE DURUMA HAKİM OLDU.

HABER MERKEZİ

Demokratik Yemen'de girişilen karşı çıkan Cumhurbaşkanı **Salim Robaya Ali, «halka karşı işlediği en kötü suçlardan ötürü»** kurşuna dizilmiştir. Demokratik devrim hareketinin başı olduğu ortaya

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

Uluslararası tekellerin neden olduğu petrol ve benzin sıkıntısı had safhaya ulaştı. Dolmuş fiyatları 2-3 misline çıkarken, halk benzin ve gaz bulabilmek için uzun kuyruklar oluşturdu.

Petrol Ofisi benzin darlığını gidermek için çalışıyor

HABER MERKEZİ

★ ULAŞIM BÜYÜK ÖLÇÜDE AKSIYOR. DOLMUŞ FİYATLARI 2-3 MİSLİNE ÇIKTI. ENERJİ BAKANLIĞI 20 BİN TON BENZİN İTHAL EDİLDİĞİNİ AÇIKLADI.

Uluslararası petrol şirketlerinin İstanbul'da benzin satışını durdurmaları nedeniyle, uzayan benzin kuyruklarının yanısıra benzinin ancak karaborsadan bulunabildiği ve ulaşım fiyatlarının yaklaşık iki misline çıktığı görülmüştür. Bu arada ortaya çıkan benzin darlığının giderilmesi için Petrol Ofisi Genel Müdürlüğünün yoğun bir çabaya girdiği bildirilmiştir.

Enerji Bakanlığı yetkilileri, bir haftaya yakın süreden beri devam eden benzin sıkıntısına, uluslararası petrol şirketlerinin İstanbul yöresine benzin dağıtımını durdurmasının neden olduğunu kaydetmişlerdir.

Bu arada öğrenildiğine göre, önceki gün İstanbul'a 3 bin ton benzin sevkedilmiş ve dünden itibaren dağıtımına başlanmıştır. Petrol Ofisi yetkilileri, sıkıntının giderilmesi amacıyla İPRAŞ Rafinerisinden alınan benzinin İstanbul Haramidere'deki ana depoya stok takviyesini sürdüreceklerini belirtmişlerdir.

Bu arada dolmuş ve taksi yapan şoförler, bulabildikleri benzine çoğunlukla su, gazyağı ya da mazot karıştırıldığını ve karışık benzinin otomobillerinin motorlarını yıprattığını savunmuşlardır.

Öteyandan akaryakıt ba-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Özgürlükleri isteme özgürlüğü için neler dediler ?

4. SAYFAMIZDA

HAFTALIK

SSCB ile ilişkiler

Sadun Aren

Bilindiği gibi dünyamız sosyalist ve kapitalist sistemler arasında ikiye bölünmüş bulunmaktadır. Sosyalist dünya sistemi sosyalist ülkelerden, kapitalist dünya sistemi de kapitalist ülkelerden oluşmaktadır. Bu iki büyük dünya sistemi arasında, çoğunluğunu gelişmekte olan ülkelerin oluşturduğu, üçüncü dünya denilen ülkeler grubu yeralmıştır.

Türkiye kapitalist bir ülkedir. Bu nedenle, doğal olarak, kapitalist dünya sistemine dahildir. Nitekim bu sistemin NATO, CENTO gibi askeri ve OECD, IMF ve GATT gibi ekonomik bütün örgütlerinde yeralmış bulunmaktadır. Tekrar vurgulayalım ki, Türkiye'nin bu durumu yöneticilerinin keyfi bir tercihlerinin değil, fakat ekonomik düzenin zorunlu bir sonucudur. Böyle olunca da, Türkiye'nin çok defa sadece Batı sözcüğüyle ifade edilen, kapitalist dünya sisteminden kopması, ayrılması için herşeyden önce ekonomik düzeninin değişmesi gerekir. Diğer bir deyişle, Türkiye'nin sadece sosyalist ülkelerle ilişkilerini artırdığı için kapitalist dünyadan kopması ve hele sosyalist olması olanaklı değildir. Türkiye'nin sosyalist olabilmesi için işçi sınıfının partisinin öncülüğünde müttefikleriyle birlikte iktidara gelmesi gereklidir.

Bu böyle olmakla beraber, dünyamızda iki büyük sistemin yanyana ve barış içinde yaşamakta olmaları, heriki taraftaki tek tek ülkeleri derin bir biçimde etkilemektedir. Artık iyice anlaşılmıştır ki, her iki sistemin de kendilerini diğerinden soyutlaması ne olanaklıdır, ne de istenilir bir şeydir. Bundan ötürüdür ki, son yıllarda özellikle detantın (yumuşamanın) yerleşmesinden sonra kapitalist ve sosyalist ülkeler arasındaki ekonomik ve kültürel ilişkiler büyük artış göstermiştir. Ancak ne var ki, Türkiye bu konuda bir hayli geri kalmıştır. Örneğin dünyanın en güçlü iki devletinden birisi ve en yakın komşumuz olan Sovyetler Birliği ile olan ithalat ve ihracatımız, son 3 yılın ortalaması olarak, 80'er milyon dolar civarındadır. Bu, tüm ithalatımızın % 1,5'u ve tüm ihracatımızın % 4.5'u demektir ki, bunlar çok düşük oranlardır.

Şimdi Türkiye'nin Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle olan bu düşük düzeydeki ilişkilerini artırması çok yerinde olacaktır. Hızla gelişmekte olan sosyalist ülke pazarlarına girmek Türkiye için müzmin döviz bunalımını aşmak bakımından da büyük bir önem taşımaktadır. Sosyalist ülkelerin ekonomilerini planlı bir biçimde yönetmeleri, bu memleketlere belli malları uzun vadeli ve garantili olarak satma olanağını vermektedir. Böyle bir olanağın yani uzun vadeli ve garantili bir pazarın varlığı açıktır ki, ülke içinde belli ihracat sanayileri kurulmasını ve geliştirilmesini kolaylaştıran çok etkin bir teşvik olacaktır.

Türkiye'nin Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle olan ekonomik, kültürel ve siyasal ilişkilerini artırması, yukarda değindiğimiz üzere, Türkiye'yi sosyalist yapmaz ama, emperyalizmin Türkiye üzerindeki baskılarının hafiflemesine neden olabilir. Nitekim olacaktır da. Zaten Başbakan Ecevit'in Sovyetler Birliği gezisinin ortaya çıkardığı, ya da en azından vurguladığı asıl gerçek budur. Yani dünyamız sadece kapitalist dünyadan ibaret değildir. Sosyalist bir dünya vardır ve bu dünya gücünü hergün biraz daha artırmaktadır. Bugün için gerçek olan dünya, bu her ikisini de içeren dünyadır.

Türkiye bu gerçeği gördüğü ve benimsediği ölçüde, yalnız ekonomik değil fakat politik yaşamında da açılımlar yapabilecektir. Çünkü böylece şimdiye kadar halka telkin edilen yersiz komünist korkusu tehlike ve buna dayanılarak yine halka yapılan çeşitli anti-demokratik baskılar temelsiz kalacak ve giderek etkisizleşeceklerdir...

YORUM

Oya BAYDAR

Anamızı ağlatanlar

«Ünlü» Ali Elverdi, «Beni vurmaya gelenin anasını ağlatırım» demiş. Öyle bir an geldiğinde kabadayılık sökmez, kim ağlar, kim ağlatır belli olmaz ama, bizce Ali Elverdi için «anasını ağlatmak» pek de yeni bir olay değil, alışageldiği bir «meslek.»

12 Mart'ta Ali Elverdi ve benzerleri çok analar ağlattılar. Darağaçları kararlarında imzaları vardır. Ocaklar söndürmüşler, aileleri perişan etmişlerdir kararlarıyla. Gençliğimizin, işçilerimizin, ilericilerimizin, yurtseverlerimizin hepimizin anasını ağlatmışlardır. Hiç birimiz unutmadık o dönemde çektiğimiz işkencelerin acısını, zindanları. Hele ölüm? Nasıl unutulur ölüm? Ölenden başka kim unutabilir ölümü?

Kimdir Ali Elverdi? Kimdir Faik Türünler? Kimdir Baki Tuğlar ve benzerleri? 12 Mart dönemi pisliklerine karışmasalar birer zavallı ademden başka ne olabilirlerdi? Bugün adları geçiyor ve hâlâ günün konusu olabiliyorlarsa, o dönemin sermaye azgınlığının, gericiliğinin, acımasızlığının, halk düşmanlığının simgeleri haline gelmelerindendir. En gayretkeş olanlar, o dönem en gözü dönmüş olanlar, bugün de en fazla hatırlananlar oluyorlar kuşkusuz. Yani diyeceğimiz, son günlerde büyük basında, «kara listelerde» yer aldıkları ileri sürülen, hayatlarının tehlikede olduğu bildirilen, böylece de uyarma ve gazetecilik görevi yapar havalarda, aslında ajan provokatörlere olsun, bireysel terör yöntemini benimsemiş işçi sınıfı dışı akımlara olsun hedef gösterilen kişiler, öyle kendilerini pek önemli falan saymasınlar. Sadece bir dönemin simgeleridir bunlar, o kadar.

Evet, bu kişilerin, şimdi kabadayılıkla söyledikleri «analarını ağlatırım» sözü, eski alışkanlıklarının ve yapıp ettiklerinin bir devamından ibarettir. Bu kişilerin tümü şimdi «biz askeriz, görevimizi yaptık» demektedirler. Korkuya kapılmışlardır ve bunu kimi Ali Elverdi gibi «anasından doğmadı» edebiyatıyla, kimisi de «biz emir kuluyuz» edebiyatıyla örtmek istemektedir. Ali Elverdi ve benzerlerinin «analarından doğanları» öldürtmekte gösterdikleri özel heves ve heyecanı bir yana bırakalım, hiç bir yerde faşizm suçlularının «görev» kalkanına sığınıp sonuna kadar kurtuldukları görülmemiştir. Çünkü suç görev olamaz. Çünkü suçu görev sayan dönem, elbet geçer.

Ali Elverdi'nin belki de bir korkunun, bilinçaltı bir suçluluk duygusunun eseri olan sözleri, bütün bunları hatırlattı bize. 12 Mart döneminde anamızı ağlatanları hatırlattı. Ama yine de, dün de üzerinde durduğumuz gibi bu anamızı ağlatanlara karşı, işçi sınıfı yöntemleriyle, işçi sınıfının araçlarıyla ve yollarıyla davranma gereğini de hatırlattı.

O araç ve yollar, o yöntemler, bireysel terörü öngörmez. Bireysel terörün, küçük grupların kendini tatmin ve dar propaganda aracından öteye gitmeyeceği, burjuvazinin oyunlarına ve emellerine alet olacağı iyi bilinir. Ezbere bilinmekle de kalınmaz, tarih defalarca ispatlamıştır bu gerçeği; ve hayat mahkûm etmiştir işçi sınıfı dışı yöntemleri.

«Anamızı ağlatan» ve hâlâ da «ana ağlatma» lafları edenler ellerini kollarını sallayarak, suçlarının üzerine oturacaklar mı peki? Özellikle genç arkadaşlar yönelteceklerdir bu soruyu. Bu soru 12 Mart dönemi bittikten sonra 12 Mart dönemi suçlularının, işkencecilerin, «görevini yapmakla» yetinmeyen çirkin görevlere fazla düşkün kişilerin yargılanmamasının toplumda nasıl tepkilere yol açtığını da göstermektedir aslında. Ama bizim söyleyeceğimiz, yine de, sermaye düzenini değiştirmenin yolunun, işçi sınıfı dışı yöntemlerden, bireysel terör, suikast yöntemlerinden geçmediği, bunun sosyalizme, işçi sınıfına hizmet etmediğidir.

Anamızı ağlatmaya niyetli olanların anasını, başta işçi sınıfımız olmak üzere emekçi halkımızın gücü ağlatacaktır bir gün. Hem de «mahkeme-i kübra»ya, yani öte dünyaya bırakmadan.

GEÇMİŞTE BUGÜN

28 HAZİRAN

Hazırlayan: Hüsnü MAHLİ

STALİNGRAD BİR ZAFER ŞEHRİ OLACAK

Stalingrad'a yüzlerce mimar ve teknisyen gelmiştir. Bunlar yeni meydanların ve sokakların planlarını hazırlıyorlar. Sovyet mimarları Stalingrad'a bir zafer şehri ve Sovyet kudretinin bir timsali manzarası vermek istiyorlar.

(28 Haziran 1943, Vatan)

Italya'da ölüme mahkûm edilenler

Bundan bir süre evvel İtalya'da komünist oldukları iddiasıyla on kişi kurşuna dizilmişti. Şimdi de başka 6 komünist ölüme mahkûm edilmiştir. Ve birçok kişi de 30 yıl hapis cezasına mahkûm edilmiştir.

(28 Haziran 1942, Akşam)

Amerika ve Ingiltere'de buhran

Amerika ve İngiltere'nin iktisadi buhran arifesinde oldukları ifade edilmektedir. İngiliz devlet eshamının fiyatları düşerken, Amerika Başkanı Truman buhranı önlemek için Meclisten geniş selahiyetler isteyecekmiş.

(28 Haziran 1949, Hürriyet)

Devrimci Müftüyü şoförler köylere bedavaya götürüyor

Bursa Orhangazi Müftüsü Ahmet Hulusi Başoğlu, köyleri dolaşarak camilerde inkılap hareketinin memlekete faydalarını izah etmektedir. Şoförler Derneğince alınan karar gereğince müftüyü köyden köye taksiler ücretsiz taşımaktadır.

(28 Haziran 1960, Milliyet)

ROMANYA'DA KANLI ARBDELER

Dün 300 nasyonalist talebe ahali evine hücum etmişlerdir. Komünist ve sosyalistlerle kanlı çarpışmalar yapmışlardır. Demokrat gazeteler, hükümeti tecavüzlere karşı lakayt kalmakla itham ediyorlar.

(28 Haziran 1936 Akşam)

Italya'da umumi grevler

Komünist idaresinde bulunan İş Konfederasyonu pazar günü bir açıklamada bulunarak «Memleket sanayinde daha iyi hayat şartları için 2 Temmuz günü grev gösterileri yapılacağını» bildirmiştir.

(28 Haziran 1948, Hürriyet)

EŞEK DİLLERİNİ YEDİREN YAHUDİ BÜYÜCÜ

İzmir'de Marumoğlu Yaşova isminde bir Yahudi, hastaları ve aşıkları büyü ve tütsü ile iyileştirdiği iddiasıyla tutuklanmıştır. Evinde kendisine müracaat eden kadınlara kocalarına yedirmeleri için verdiği eşek dilleri bulunmuştur.

(28 Haziran 1947, Tercüman)

NAZIM KALVAN DÜN HAPSE MAHKUM OLDU

Bundan bir süre evvel vergi kaçakçılığı yaptığı iddiasıyla Adliyeye verilen armatörlerden Nazım Kalkavan'ın duruşması dün sona ermiş, mahkeme sanığın suçunu sabit gördüğünden 3 ay hapis cezasına karar vermiştir.

(28 Haziran 1957, Tercüman)

SORUNLAR-GÖRÜŞLER

9. Ceza Dairesi Anayasayı çiğniyor

Ender Kâmil BOYACI

Yargıtay 9. Ceza Dairesi, tek şef-tek parti diktatörlüğü ve DP diktatörlüğü dönemindeki ceza kararlarını hatırlatan nitelikte ve Ceza Kanununun geri bir yorumuna dayanan bazı kararlar vermiştir.

Yargıtay 9. Ceza Dairesi, 1773 sayılı Güvenlik Mahkemeleri Kanunu ve Yargıtay Kanunu ile sırf Güvenlik Mahkemelerinden çıkacak hükümleri inceleme mercii olarak görevli iken, Güvenlik Mahkemelerinin ip talinden sonra dağıtılması gerekirken, sanki görevli imiş gibi ceza dağıtmaya devam etmektedir.

Anayasanın 136. maddesinin 7. fıkrası «Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kararlarının temyiz mercii Yargıtay'da yalnız bu mahkemelerin kararlarını incelemek üzere kurulacak daire veya daireler; Genel Kurul ise Yargıtay Ceza Daireleri Genel Kuruludur» hükmünü âmirdir.

Yargıtay 9. Ceza Dairesi, Anayasayı açıkça çiğneyerek kendi başına iş becerdiği gibi, verdiği kararlar da ceza hukuku mantığına ters nitelikte kararlardır.

Bir sanığın arkadaşına yazdığı bir mektupta emekçilerin iktidara gelmesi konusunda sadece umut ve dileğini belirtmesi, «proletarya iktidarı kurulacağı yolunda sınıf mücadelesi propagandası yapılması komünizm propagandası suçunun unsurlarını oluşturur» şeklinde yorumlanarak 14.12.1977 gün ve 3814/4118 sayıyla bire karşı iki oyla mahalli mahkeme kararı onanmıştır.

«Mektupla propaganda» diye birşey olamayacağı halde, 9. Ceza Dairesi, İnönü ve Menderes dönemlerine rahmet okuturcasına, kendisi Güvenlik Mahkemesi imişçesine hüküm vermektedir.

Dernek çalışmalarında «komünistlik propagandası» konusu alan keskin burunlara sahip üyelerden kurulu 9. Daire, böylece dernek kurma hak ve özgürlüğünü ortadan kaldırmak isteyenlere de kılavuzluk yapmaktadır.

9. Daire, devlete küfreden bir sarhoşun TCK. 159. maddeyi ihlâl ettiği gibi bir keşifte de bulunmuştur. Oysa Ceza Kanununda mücerret «devlete hakaret» suçu yoktur. 9. Ceza Dairesine göre 159. maddede devletten söz edilmemesi onun bu madde kapsamı dışında kaldığı anlamına gelmemektedir. (21.2.1978 gün ve 671/743 sayılı karar). Bu keşif, Türkiye'de yankı bulursa, 159. maddenin uygulama alanı çok genişleyecek ve kapitalist düzenin muhaliflerinin ağızlarına kilit vurulması için 141 ve 142. madde ile birlikte bu madde de daha hızlı işletilecektir. Mussolini'nin «Devlet»i İlahlaştıran görüşlerinin 1978 Türkiyesinde, Yargıtay gibi yüce bir makamda kabulü acımacak ve üzülünecek bir durumdur!

9. Ceza Dairesinin 26.5.1977 gün ve 1974/1893 sayılı bir başka kararı ise, duvar afişinde «Yaşasın Marksizm - Leninizmin yüce ideolojisi» sözlerinin bulunmasının komünizmi övme niteliği taşıdığından bahisle, mahalli mahkemenin 312. madde ile verdiği hükmü bozmuştur. Yargıtay 9. Ceza Dairesinin, «Avrupa Komünizmi» akımının Türkiye'de de taraftar bulması halinde ne yapacağını merak ediyoruz.

9. Ceza Dairesi bir başka kararda da «Üniversite 4. sınıf talebesi (öğrencisi değil!) olan sanığın, dava konusu bildirileri emsali olmayan lise talebelerine dağıtmasının» bildirinin münderecatına vakıf olduğunun kabulü gerektiği yolunda bir karine kabul ederek, bildiri dağıtan bir kişiye 159. maddeyi uygulamıştır. Keza, Lenin'in resminin satılması da 142. maddeye ve dahi 141. maddeye ithal edilmiştir! Acaba 9. Ceza Dairesi üyeleri, kapitalist sınıfın 55 yıldan beri bu maddeleri ihlâl etmekte temadi ettiklerini hiç düşünmüşler midir?

Anılan bu kararlar ancak kapitalistlerin sözcülerini sevindirir. Nitekim Tercüman yazarı, sermayenin baş kalemşörü Rauf Tam-er, 24 Nisan günlü yazısında bu kararların «Atatürkçü» nitelikte olduğunu söyleyip öve öve göklere çıkarıyor. Demokrasi ve hukuk devleti düşmanları bu kararlardan çok memnun olmuşlardır.

Önerilerimiz:

a) Yargıtay 9. Ceza Dairesi, Anayasanın 4 ve 136. maddeleri gereğince hâlen yoktur. Güvenlik Mahkemeleri çalışmadığına göre bu dairenin üyelerinin hiçbir sıfatı ve görevi de kalmamıştır. Bu dairenin derhal dağıtılması gerekmektedir.

b) Bu dairenin verdiği onama veya bozma kararları da Anayasanın 4 ve 136. maddeleriyle 1773 sayılı kanuna ve Yargıtay Kanununa göre «yoklukla malûl»dür. Bu kararların yok sayılarak, mahalli mahkemelerce verilen hükümlerin yeniden tabii yargı mercii olan Yargıtay'ın diğer 8 dairesi arasında dağıtılarak incelenmesi gerekir.

c) Bu daireye görev verenler kimlerse, Anayasaya aykırı işlem yaptıklarından, görevi kötüye kullanmak suçu başta olmak üzere çeşitli suçlardan gerekli kanuni işlemler yapılmalıdır. Yargıtay Başsavcısına durumu ihbar ediyoruz. Bu ihbarın takipçisiyiz. 9. Ceza Dairesi üyeleri ve bunlara görev verenler, mutlaka adalet önünde hesap vermelidirler.

* * *

Bir kısım yargıç ve savcıların havsalası, çoğulcu parlamenter demokrasiyi, en sağından en sola kadar tüm siyasal görüşlerin temsil edildiği Batı Avrupa tipi burjuva demokrasisini bile almamaktadır. Bunların tasfiyesi ve yerlerine demokratik rejimi benimsemiş, işçi sınıfı ideolojisine «vatana ihanet» nazarıyla bakmayan aydın hukukçuların getirilmesi de demokratik güncel bir görevdir.

TELEVİZYON

19.30 HAYVANLARI TANIYALIM

19.40 ÇOCUKLARIN TELEVİZYONU

Televizyon Çocuk Yayınları Şubesince okul öncesi çocuklara hazırlanan programın sonuncusu yayınlanacak. Programın kukla bölümünde Idık ile Bıdık'ın vedalaşması ve programın kapanışı konu ediliyor. Yapım: Tekin Özertem, Ferruh Yardım, yönetim: Tekin Özertem.

20.10 TÜRK HALK MÜZİĞİ BİR SOLİST

Müzik ve Eğlence Yayınları Şubesince hazırlanan programda Muharrem Akkuş izlenecek.

Programda Walter Strauss yönetimindeki Ankara Radyosu Çoksesli Korosunun seslendirdiği Nüvit Kodallı'nın «Bülbülüm Altın Kafeste» adlı eseri seslendirilecek.

20.30 HABERLER

21.05 MİNİK KONSER

21.10 GÜLYAĞI

TV Eğitim Yayınları Şubesince hazırlanan programda, gül üreticilerinin sorunları, gülyağının elde edilmesi ve gülyağının Türk ekonomisindeki yeri konu ediliyor. Yapım-yönetim: Tülay Eratalay.

21.40 ACEMİLER

Dizi filmin «Soyguncular» adlı bölümü yayınlanacak. Üç kişilik bir çete semt sakinlerine saldırarak onları soymakta ve aldıkları parayı uyuşturucu maddeye yatırmaktadırlar. Çok iyi bir kadın olan Bayan Komansky'i de soyarlar ve ağır yaralarlar. Kadının oğlu Moroial Hastanesinde doktordur ve başka kimsesi de yoktur. Doktor, annesini öldürenlerden intikam almak isteyecektir.

23.00 GÜNE BAKIŞ

RADYOLARDAN SEÇMELER

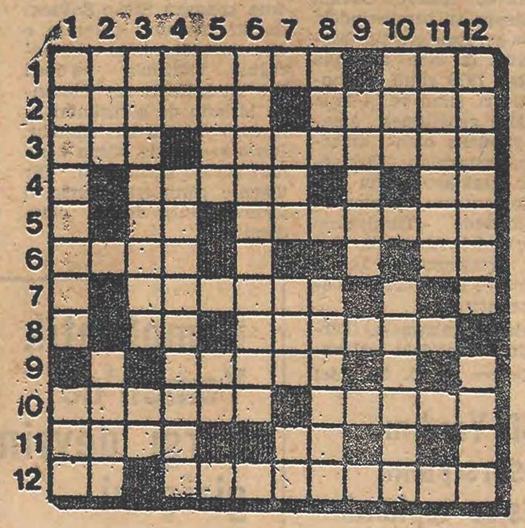
TRT I		TRT II		TRT III	
05.00 AÇILIŞ	15.01 Sizlerle Birlikte	08.00 GÜN BAŞLIYOR	16.20 ARKASI YARIN	07.00 AÇILIŞ	12.15 Hafif Müzik
07.02 Köye Haberler	16.15 Beraber ve Solo Şarkılar	09.00 OLAYLARIN İÇİNDEN	17.00 Büyük Eserler	07.30 Barok Müzik	14.30 Çağdaş Türk Sanat Müziği
07.30 HABERLER	17.02 Akşama Doğru	10.00 Gönül Telimizi Titretenler	18.30 Anılar ve Renkler Ülkesinden	08.00 Sabah İçin	16.00 Oda Müziği
10.01 ARKASI YARIN	19.00 HABERLER	11.45 H. Sözel'den Şarkılar	19.00 HABERLER	09.30 Küçük Koro	18.30 Bir Solist Konseri
11.15 Solistler Geçidi	21.02 Konuların İçinden		21.00 Radyo Tiyatrosu	10.45 Türküler ve Oyun Havaları	19.45 Çiğan Müziği
12.10 Öğle Üzeri	23.00 HABERLER		23.30 HABERLER	11.15 Öğleye Doğru	21.30 Çeşitli Sololar
13.00 HABERLER	00.02 Gece Konseri		23.55 KAPANIŞ		01.00 KAPANIŞ
	01.00 KAPANIŞ				

BİR EKMEK BİR Politika

ikisinden de vazgeçilemez.

BULMACA

SOLDAN SAĞA:

1 — Bulgaristan'da devrimin önderi - TERSİ, Kamış. 2 — Yakışıklı - bitki özü. 3 — TERSİ, Bir emir - Bir kürk çeşidi. 4 — Bir işin yapılmaması buyruğu - Bir nota. 5 — Parlamenterin halktan istediği - Yaraşırlık, yararlık. 6 — Yabancı bir kadın adı - TERSİ, Bir emir. 7 — Eski giysileri para karşılığı satın alan kimse. 8 — TERSİ, Askerlikte bir rütbe - Faydasız. 9 — Alman yazarı Goethe'nin ünlü eseri. 10 — Gezgin - Doğru yolu gösterme. 11 — Patronların paralarını sakladıkları çelik dolap - Asker. 12 — TERSİ, Bir göz rengi - Alıcı gözle bakmayan, gördüğünü algılamayan kimse (iki kelime)

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Ölüme mahkum olanları asmak için kurulan çağdışı sehpa - TERSİ, Yankı. 2 — Yerine getirme - Anlam. 3 — Bir dini, özellikle Hıristiyanlığı yaymaya çalışan kimse - Yol - Su - Elektrik Kurumunun kısa yazılışı. 4 — Vilayet - Akıncıların ibadete açılması için gösteriler yaptığı cami. 5 — TERSİ, Mutlak - Bir haber ajansının simgesi. 6 — Nurcuların rehber kabul ettiği Saidi Nursi adlı gericinin kitabı. 7 — Türkiye Kömür İşletmelerinin simgesi - TERSİ İnce geniş yüzeyli metal - İlave. 8 — «Öldür» - Asılsız suçlama. 9 — Dikkatsiz. 10 — TERSİ, Yokluğu kuyrukların oluşmasına neden olan yanıcı madde - Bir şeyi tekrar ede ede onu yapma yetisini kazanmış kimse. 11 — Filistin Kurtuluş Örgütü'nün liderinin soyadı. 12 — Parlamentonun bir bölümünün üyesi - TERSİ, geminin izleyeceği yol.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1 — Komsomol - Fes. 2 — Olur - IraC - rO. 3 — niT - TMO - Tl. 4 — Aşama - eJ. 5 — olbaK - Ke - İle. 6 — Riayet - Ceren. 7 — Kefalet - Mi. 8 — İrat - zrA - leT. 9 — Yat - Me - Bet. 10 — uB - Kaltak - Si. 11 — Marazi - Tiran. 12 — Tetik - Nar.

YUKARDAN AŞAĞI: 1 — Komsomsiyum. 2 — OLİ - Li. - Rabat. 3 — Mutabakat - Re. 4 — Sr - Şayet - Kat. 5 — akeF - Mazı. 6 — Mi - Tazelik. 7 — Ortak - Lr. 8 — Lam - Eceabat. 9 — Cop - Et - Ekin. 10 — İr - Lt - Re. 11 — Erteleme - Sar. 12 — Soljenitsın.

kısa haberler

GORKİ

Sovyetler'in Volga kıyısındaki Gorki kentinde, sıvı gazla çalışan otomobil yapımına başlandığı bildirilmiştir. Sıvı gazla çalışacak olan bu otomobillerin egzoz gazlarının kirlilik oranının çok düşük olduğu ve hava kirliliğini önlediği belirtilmektedir. Ayrıca Sovyetler'in birçok kentinde elektrikle çalışan otomobillerin de hizmete girdiği bildirilmektedir.

KABİL

Afganistan Demokratik Halk Cumhuriyeti Dış İşleri Bakanı Amin, Afganistan'ın, Sovyetler'le ilişkilerini genişletmek amacında olduğunu söylemiş ve Afganistan'ın tarafsızlık ve bloksuzluk politikası izleyeceğini belirtmiştir. Amin, Newsweek Dergisine verdiği bir demeçte, Afganistan'ın İran ve Pakistan ile de iyi komşu ilişkileri sürdüreceğini ve Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki ulusal kurtuluş hareketlerini destekleyeceğini söylemiştir.

MOSKOVA

Sovyetler Birliği Savunma Bakanı Mareşal Ustinov'un daveti üzerine, Polon Savunma Bakanının başkanlığında bir heyet resmi bir ziyarette bulunmak üzere Sovyetler'e gitmiştir.

LONDRA

Zimbabwe Yurtsever Cephesi, geçenlerde Rodezya'da 12 Avrupalı misyonerin öldürülmesi ile kendisinin de ilgisi bulunduğu iddialarını reddetmiştir. Cephenin Londra Temsilciliğinden yapılan açıklamada, katliamın, ırkçı askerler tarafından işlendiği belirtilmiş ve sonra da katliamın Cephenin üzerine atılmaya çalışıldığı söylenmiştir.

TAHRAN

Üniversite Rektörleri Birliği Uluslararası Beşinci Konferansı, 40 ülkeden 400 dolayında temsilcinin katılmasıyla Tahran'da açılmıştır.

Konferans her üç yılda bir kez toplanmaktadır.

4 gün süreceği belirtilen konferans sırasında, «eğitim yanında ulusal kalkınma ve barış» konusu görüşülecektir.

NAİROBİ

Orta ve Doğu Afrika ülkelerinde bir süre önce başgösteren kolera salgınının hızla yayılmakta olduğu, Zaire, Burundi ve Tanzanya'da şimdiye kadar en az 500 kişinin hastalara yakalandığının saptandığı bildirilmektedir. Ancak şimdiye kadar hastalıktan ölenlerin sayısı belirlenememiştir.

BÜKSEL

Batı Avrupa Çelik Endüstrisinin büyük bir bunalımın içinden geçtiği ve bu bunalımın bugüne kadar Avrupa'nın ekonomik birliğine yönelmiş en büyük tehlike olduğu açıklanmıştır.

Demir-çelik endüstrisindeki yoğun bunalım nedeniyle geçtiğimiz dört yıl içinde bu işkolunda çalışan 65.000 kişinin işten çıkarıldığı, 1980 yılında 30.000 işçinin daha işten çıkarılabileceği belirtilmiştir.

MADRİD

İspanya Savunma Bakanlığı, hava kuvvetleri için Fransa'dan 48 tane «Mirage F-1» uçağı satın alınmasına ilişkin anlaşmanın imzalandığını doğrulamıştır.

MONTEVİDEO

Uruguay Askeri Haber Alma Örgütü Şefi General Amauri Prantl'in evinde gözhapsine alındığı öğrenilmiştir. Askeri kaynaklar, generalin tutuklanmasının «bir iç sorun» olduğunu söylemişlerdir.

LOHR

Federal Alman Cumhuriyetinin Lohr (Main) kentinde pazartesi günü öğleden sonra meydana gelen bir gaz patlamasında otuzu aşkın kişinin yaralandığı bildirilmektedir.

ABD liman işçileri Şili'ye bomba gönderilmesini engelledi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD'nin San Francisco liman işçilerinin, Şili'ye gidecek olan bombaları yüklemeyi reddetmeleri üzerine, ABD yönetimi, bombaları depoya kaldırmaya ve «yeni bir emre kadar» orada tutulmasına karar vermiştir. Bilindiği gibi toplamı 10 tonu bulan bombaların yüklenmesi, geçen hafta liman işçilerinin protestoları ile engellenmişti. Bu arada Senatör Robert Kennedy de Carter yönetimine bir mesaj göndererek Şili'ye bomba ihracatını eleştirmiş ve bu ihracatın «arka kapıdan yapılan askeri bir yardım» olduğunu belirtmişti. Kennedy, Şili'de kaybolan politik tutukluların durumunun açıklanması için de ABD'den baskı yapmasını istemişti. Toplam tutarı 100 milyon doları bulan bombaları yüklemeyen liman işçileri, bağlı bulundukları Uluslararası Rıhtım ve Depo İşçileri Sendikasının 1975'de aldığı kararla Şili'ye yapılan bütün yüklemelerin boykot edilmesi çağrısında bulunduğunu hatırlattılar.

ABD'de tarım işçileri lideri hapse atıldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD'nin Arizona eyaletinin Birleşik Tarım İşçileri Sendikasının lideri **Cesar Chavez** ve karısı **Helen Chavez**, tarım işçilerinin örgütlendiği bir gösteri nedeni ile altı ay hapse mahkûm edilmişlerdir. Arizona kentinde bostan işçilerinin bir gösterisinin yasaklanmasına karşın gösterinin yapılması üzerine, mahkeme **Chavez**'i bundan sorumlu tutmuş ve mahkûm etmiştir.

Karardan sonra bir açıklama yapan **Chavez**, kararı itiraz edeceğini söylemiş ve gösteriyi yasaklama kararının anaya saya aykırı olduğunu belirtmiştir. **Chavez**, sendikanın, Arizona'nın tarım işçilerinin örgütlenme hakkı için savaşımı sürdüreceklerini de sözlerine eklemiştir.

Arap ulusu Enver Sedat'ı yargılayacak

★ ARAP HALK KONGRESİ DAİMİ SEKRETERLİĞİ SEDAT'IN İHANET SUÇUNDAN YARGILANMASINA KARAR VERDİ

PARİS (A.A.)

«Arap Halk Kongresi» Daimi Sekreterliğince Trablus'ta, Başkan Sedat'ın yargılanmasına ilişkin koşulları içeren bir bildiri yayımlanmıştır.

Bildiri, Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'ın İsrail ile ayrı görüşmelere girişmekle Arap ulusunun davasına ihanet ettiğini bu yüzden yargılanması gerektiğini belirtmiştir.

Aynı bildiride, Sedat'ı yargılayacak olan mahkemenin Bağdat'ta kurulacağına yer verilmiş, bu arada yargılama koşullarının saptandığı, mahkeme üyeleri ve iddia makamının oluşturulduğu belirtilmiştir. Gerek mahkemede gerekse iddia makamında görev alacak kişiler Arap ülkelerinin hukukçuları arasından seçilecek, Arap davasını savunan siyasal «Savaşçılar» da yargılama sırasında görev alabilecektir.

Bildirinin son bölümünde, Filistin devriminin hakça bir girişim olduğu ve Filistinlilerin Güney Lübnan'da kalarak Arap topraklarını silahlarıyla korumak hakkına sahip bulundukları belirtilmiş, yurtsever, ilerici ve devrimci Arap birliklerinin destekleneceği duyurulmuştur.

bir dakika

BBC Radyosu bir yayınında şunları bildirmiş: **«Sayın dinleyiciler parlamentodaki tartışmaları aktaran muhabirin sık sık kaşınması nedeni ile sürekli yayında bulunamıyoruz. Bomba arayan köpekler pirelendikleri için, pireler, tüm parlamenterleri ve muhabiri rahatsız etmektedir.»**

Alman subaylarının yüzde 90'ı eski Nazilerden oluşuyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Federal Almanya'da üslendirilmiş bulunan Amerikan silahlı güçlerinin yayınladığı gazetelerde açıklandığına göre, Federal Almanya Ordusunda görevli general ve amirallerin yüzde doksanı, Nazi Ordusunda görev yapmış general ve amirallerden oluşmaktadır. Bunların bazılarına da doğrudan Hitler tarafından ödüller verilmiştir. Gazeteler, Federal Almanya'nın birçok askeri tesisinin, savaş gemisinin ve birliklerinin, Nazi generallerinin adlarını taşıdığını da yazmışlardır.

Saldırgan "Körfez Paktı" planı suya düştü

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran Başbakanı Amuzegar, Basra Körfezi çevresinde gerici ve saldırgan bir askeri pakt kurma girişimlerinin sonuçsuz kaldığına itiraz etmiştir. Amuzegar, İran'ın bu yoldaki girişimlerden hiçbir sonuç alamadığını açıklayarak, bu girişimlere artık son verdiklerini de iddia etmiştir. Bilindiği gibi ABD'nin zorlaması ile Basra Körfezi ülkeleri arasında saldırgan bir askeri pakt kurulması için uzun zamandır çaba harcanmakta, ancak bunlardan bir sonuç alınamamakta idi.

Kaddafi Demokratik Almanya'ya gitti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Libya Devlet Başkanı Muammer Kaddafi, Demokratik Almanya Devlet Konseyi Başkanı ve Alman Sosyalist Birlik Partisi MK Genel Sekreteri Honecker'in daveti üzerine Demokratik Almanya'ya gitmiştir. Neues Deutschland Gazetesi bir başyazısını bu ziyarete ayırmış ve Kaddafi'nin Demokratik Almanya'ya yaptığı bu ilk ziyaretin memnunlukla karşılandığı belirtilerek, ziyaretin iki ülke halkları arasında dostluğu ve işbirliğini sağlamlaştıracağı anti-emperyalist cephenin güçlenmesine yardım edeceği söylenmiştir.

Bilindiği gibi Kaddafi daha önce Bulgaristan, Macaristan ve Çekoslovakya'yı ziyaret etmişti.

Monaco Prensesi evleniyor

MONTE CARLO (A.A.)

Monaco Prensesi Caroline ile Parisli Philippe Junot'un sarayın içinde bulunan ufak bir kilisede yapılacak olan düğün törenlerine sadece 100 kişinin davet edildiği öğrenilmiştir. Perşembe günü verilecek olan büyük düğün partisine ise tüm Monaco halkı davetlidir.

Prens Rainer, düğün için Monte Carlo'yu dolduran ve aralarında Hollywood'un tanınmış simalarının da bulunduğu «jet sosyeteyi» bu gece sarayında vereceği büyük bir baloda ağırlayacaktır.

Prens Rainer ve Prenses Grace'in özel davetlileri arasında Gary Grant, Frank Sinatra, Ava Gardner ve David Niven bulunmaktadır.

olaylar ve gerçekler
bilge dicleli

Sıra demokrasi güçlerinde

Arjantin, uzun bir süreden beri bütün dünyanın gözlerini üzerinde topladı. Dünya Kupası, dikkatlerin Arjantin gerçeklerine çevrilmesine neden oldu. Bu gerçeklere eskisine oranla, yüz kat belki de bin kat ilgi duyuldu. Bu arada filanca takımın antrönürünün başarısızlığı üzerine, falanca futbolcunun sakatlığı üzerine, feşmekan takımın üçüncü maçı üzerine fazlasıyla duruldu. Hele Arjantin ile Hollanda arasındaki final maçı, o kadar ilgi uyandırdı ki, Çin Halk Cumhuriyeti bile finali izlemeye talip oldu.

Kuşkusuz, futbol olayları, spor olayları çeşitli ülkelerin insanların kaynaştıkları, biraraya geldikleri arenalardır. Bunların hiçbir olumsuz yanları yoktur. Dahası, Dünya Kupası'nın Arjantin'de yapılması, çeşitli çevrelerin, daha önceleri Arjantin gerçekleriyle ilgilenmeyenlerin bile dikkatini bu ülkeye çekmiştir.

Evet, Arjantin'de demokrasi savaşımının öncülerinin kaçırılmaları, tutuklanmaları, akibetlerinin bilinmemesi, işkenceler, ekonomik sorunlar, dünya kamuoyuna eskisine oranla çok daha fazla yansıdı. Maçlar sürerken, Arjantin demokrasi güçleri, çeşitli eylemler düzenlediler. Bu arada öldürülenlerin, kaçırılanların ve akibetleri bilinmeyenlerin yakınlarının, protesto yürüyüşleri, dünya televizyonlarına yansıdı.

Arjantin'de demokrasi savaşımının güncelliği, acilliği ve tüm demokrasi güçlerinin birleşmeleri zoruniuluğu üzerine düşünüldü. Ordu içindeki Pinochet tipi faşizm taraftarları ve bunlarla bütünleşenleri baş düşman olarak ilan edildikleri öğrenildi. Faşist kliğin yönetimdeki askeri hükümet içinde belli mevzileri elinde tutmasına karşın, henüz tamamen iktidar olmadığı ve bunun sonucu olarak da faşistlerin ele geçirdikleri mevzilerin her an ellerinden alınmasının söz konusu olduğu açığa çıktı.

Devlet Başkanı Videla'nın sivillerle diyalogdan bahsettiği bunun üzerine 20 partinin bir araya gelerek, Arjantin için şu anda en gerçekçi çözümü, demokrasiden yana tüm güçlerin katılacakları bir koalisyon hükümetinin acilen kurulması olarak belirledikleri öğrenidi.

Ekonomi Bakanı Hoz'un ücretleri dondurma, fiyatları artırma planına karşı tüm ulusal demokratik güçlerin seferber oldukları, 20 partinin bu stratejiyi benimsedikleri açıklandı. Komünistlerin, sosyalistlerin, Peroncuların, radikallerin faşist tehlikeyi altetmek, emekçilerin haklarını korumak ve Arjantin'i, demokrasinin serpilip geliştiği bir ülke durumuna getirmek için fikir birliğine vardıkları öğrenildi.

Kısacası Dünya Kupası Arjantin'de yeterli demokrasi güçlerinin varlığını bunların ortak bir eylem programını hayata geçirmek için harekete geçmeye hazır olduklarını dünya kamuoyunun gözleri önüne seriyordu.

Evet, şimdi Dünya Kupası bitti. Ve 1978 Dünya Kupasını Arjantin takımı kazandı. Ajanslar, radyolar, televizyonlar, Arjantinlilerin bu sonucu büyük bir sevinçle kutladıklarını, adeta bayram yaptıklarını yazıyorlar. Bu arada kimilerinin de mahzun oldukları, kupayı kaybetmenin üzüntüsü içerisinde bulundukları bildiriliyor.

Bu sonuç, ister istemez akla, bir başka sonucu getiriyor. Yani, Arjantin demokrasi güçlerinin zafer haberlerini, «Kupayı Arjantin takımı aldı. Sıra, demokrasi güçlerinde» dediriyor. O zaman üstelik, tüm dünya demokrasi güçleri, dünya kupasını kaybeden ülkelerin demokrasi güçleri de sevinç duyacak, bayram edecek.

Bir Latin Amerika ülkesi olan Bolivya'da, kısa bir süre önce önemli demokratik haklar geri getirildi ve 9 Temmuz 1978'de devlet başkanlığı seçimlerine gidiliyor. Aşağıda, Bolivya'da şu sıralardaki politik durumu yansıtan bir yazı sunuyoruz.

Bolivya seçimlerini kim kazanacak?

Latin Amerika ülkelerinden Bolivya'da diktatörlüğe karşı gelişen geniş muhalefet ve bu muhalefetin sağladığı uluslararası destek, diktatör Banzer'i demokratik haklar konusunda taviz vermeye zorladı.

Geçen yıl içinde binlerce kişinin katıldığı bir açlık grevi ve bu greve gösterilen dayanışmanın ardından, Banzer, birçok politik hakkı yasallaştırdı ve ülkede seçimlere gidileceğini açıkladı. Ana muhalefet, Banzer'in çevirmeye çalıştığı dolabı bildiği için onun hemen istifa etmesini ve diktatörlük tarafından bir başkan adayı saptanmamasını istiyor. Çünkü Banzer, devlet başkanı olarak kendi tercihini açıkça ilan etti ve eski Hava Kuvvetleri Komutanı ve İçişleri Bakanı Pereda'yı kendi başkan adayı olarak gösterdi.

ADAYLARDAN ÜÇ TANESİ BANZER'İN ESKİ BAKANLARI

Bolivya seçimlerine katılacak olan adayların üç tanesi, Banzer'in eski bakanlarından oluşuyor. Bunlardan birincisi Pereda. Pereda'nın diktatörlük tarafından tamamen desteklendiği ve finanse edildiği malum. Ordunun da büyük bölümünün Pereda'nın arkasında olduğu biliniyor. Pereda, diktatörlüğün kurduğu Milliyetçi Halk Birliği adlı örgütün adayı olarak katılıyor seçime.

İkinci aday olan General Patino, kısa bir süre öncesine kadar Banzer'in Dışişleri Bakanlığını yapmış olan General Gutierrez'in desteğine sahip. Gutierrez, sağcı Bolivya Sosyalist Falanji'nın lideri.

Üçüncü aday ise, Banzer'in Savunma Bakanlığını yapmış olan General Bernal. Bernal, Hıristiyan Demokrat Parti'nin desteğinde seçime katılıyor.

Bunların yanısıra, Bolivya'nın eski Devlet Başkanlarından Suazo da seçimlere katılıyor. Suazo, sol-

★ Bolivya'da binlerce kişinin katıldığı bir açlık grevinin ardından dev boyutlar alan muhalefet, diktatörlüğü seçime gitmeye zorladı.

★ Adayların üç tanesi Banzer'in eski bakanlarından oluşuyor. Bunlardan biri olan Pereda, Banzer'in resmi desteğine sahip.

daki partilerin bazılarının desteğini almış durumda. Komünist Partisi'nin de Suazo'yu desteklediği söyleniyor. Ayrıca, Bolivya seçimlerine katılacak olan bazı grupların ve yerli kızılderili adaylarının bulunduğu da bildiriliyor.

SAĞCI PARTİLER BİLE BANZER İLE İTTİFAKA YANAŞMADI

Banzer, kendi adayını seçtirerek diktatörlük rejimini sürdürebilmek için çok uğraştı. Ama Falanj Partisi bile Banzer'in ittifak çağrısını geri çevirdi. Ülkedeki hemen hemen tüm politik partiler, Banzer'in hemen istifa etmesinden yana.

Bolivya'da politik aftan sonra oluşturulan partiler ve sendikalar, seçimlere yapılabilecek müdahaleleri önlemek için büyük çaba harcıyorlar. Banzer'in istifa etmesini istemelerinin önemli bir nedeni de bu. Bu arada, Banzer'in muhaliflerinden olan, Bolivya'nın eski Devlet Başkanlarından ve Bolivya İnsan Hakları Komitesi Başkanı Salinas da Banzer'in hemen istifa etmesi gerektiğini açıkladı.

BANZER MİLLİYETÇİLİĞİ VE ŞİLİ DÜŞMANLIĞINI KÖRÜKLÜYOR

Böyle bir politik hava içinde kalan Banzer, çözümü, halkın dikkatini ülke sorunlarından dış sorunlara çevirmekte ve Şili ile Bolivya arasındaki eski bir anlaşmazlığı bu amaç için kullanmakta arıyor.

Şili ile Bolivya arasında 1879'da çıkan savaşta, Bolivya'nın Büyük Okyanus kıyılarındaki toprakları Şili'ye geçmişti. Deniz ile bağlantısı kesilen Bolivya, Şili'den denize açılan bir toprak şeridi talep ediyor. Bu anlaşmazlık nedeni ile Banzer Şili ile diplomatik ilişkileri kesti ve iki ülke arasındaki askeri gerginlik giderek arttı. Banzer, bu konuyu Bolivya toplumunda şovenizm propagandası için kullanıyor ve Şili ile karşılıklı olarak sınır boyunda tahriklere girişiyorlar. Ayrıca, şovenizm propagandasının bir parçası olarak Kara Kuvvetleri Komutanı Şili Gizli Servisinin Bolivya'da faaliyet göstermekte olduğunu açıkladı ve bunu sözde kınadı. Şili Gizli Servisinin Bolivya'da faaliyet gösterdiği hem de bunu resmi makamların bilgisi dahilinde yaptığı bütün dünyada biliniyor. Böyle bir gaf yapan Kara Kuvvetleri Komutanı, daha sonra bu açık lamasının etkilerini azaltmaya çalıştı ise de başarılı olamadı.

KAZANILAN HAKLAR KISITLI OLMASINA KARŞIN SAVAŞIM SÜRÜYOR

Banzer'in Bolivya'da politik ve sendikal haklar üzerindeki baskıyı aralamış olmasına karşın henüz bunlar tamamen tanınmış değil. Banzer'in ilan ettiği af sonucunda bazı politik tutuklular serbest bırakıldı, sendika ve parti kurma hakkı getirildi, seçim yapılacağı açıklandı, Ama yoğun madencilik bölgelerini kontrol altında tutan ordu birlikleri buralardan çekilmiyor. Yeni kurulan sendikalarda işçiler tarafından seçilen liderler diktatörlükçe tanınmıyor. Şendikal faaliyet, askerlerin müdahalesi ile engelleniyor.

Seçimlerde ise Banzer, iktidar olanaklarından yararlanarak kendi adayını seçtirmeye çalışıyor. Eğer Pereda Bolivya başkanlığına seçilirse, ülkede şimdi tanınmış olan hakların yeniden geri alınma olasılığı büyük. Ayrıca, Pereda'nın sağladığı büyük sağcı destek nedeni ile diğer sağcı adaylara fazla şans tanınmıyor.

Bu nedenle, Bolivya'nın demokratik güçleri seçimlerde en büyük başarıyı sağlamak için uğraşıyorlar. İlerici partilerin yanısıra sendika liderleri bu yönde çaba harcıyorlar. Çünkü Banzer'in işçi sınıfı içindeki desteği zayıf.

Küba basınında: Diktatör Banzer

Avrupalı faşistlerin Paris'teki gösterisi protesto edildi

★ FRANSA'NIN DEMOKRASİ GÜÇLERİ, HÜKÜMETİN NEO FAŞİST GRUPLARI YASAKLAMASINI İSTEDİLER

PARİS (A.A.)

Geçen şubat ayında Fransız, İtalyan ve İspanyol aşırı sağ kuruluşlarının oluşturdukları «Avrupa Sağı» (Eurodroite) birliğinin dün Paris'te düzenlediği toplantı, Fransa'da şiddetli protestolara yolaçmaktadır.

Siyasi ve sendikal nitelikli Fransız sol örgütlerin tümü birden, dün öğleden sonra Paris sokaklarında, «Avrupalı faşistlerin mitinginin yapılmasına karşı» gösteriler yapılması için çağrıda bulunmuşlar, hükümeti, «ideolojileri ve eylemleri kollektif ve düşünce özgürlüklerini tehlikeye sokan faşist ve neo-faşist grupların davranışlarını» yasaklamaya çağırmışlardır.

İnsan Hakları Fransız Birliği ise, yayınladığı bir bildiride «Avrupa sağı»nın toplantısı ile Fransa'da son aylarda kaydedilen ırkçı ve Yahudi aleyhtarı gösterilerin artışı arasında bağlantı olduğunu söylemiştir.

—o—

Sovyet yöneticilerine Peru'nun en yüksek nişanı verildi

MOSKOVA (THA-UPI)

Peru Dışişleri Bakanı Jose de La Puenta, hükümetinin en büyük nişanını Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Leonid Brejnev, Başbakan Aleksi Kossigin ve Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko'ya vermiştir.

TASS Haberler Ajansı, De La Puenta'nın, Peru Devlet Başkanı Francisco Morales Bermudez adına Sovyet liderlerine. «Peru'nun Oğlu Nişanı»nı Sovyetler Birliği ile Peru arasındaki dostluk ilişkilerinin gelişmesi için verdiğini bildirmiştir.

Carter: Çin'i koz olarak kullanmıyoruz

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Başkanı Carter, Beyaz Saray'da düzenlediği basın toplantısında Sovyetler Birliği ve Çin ile barış içinde yaşamak istediklerini ve Çin'i Sovyetler'e karşı bir koz olarak kullanmak niyetinde olmadıklarını ileri sürmüştür. Carter, Ulusal Güvenlik Danışmanı Brzezinski'ye yöneltilen eleştirileri de yanıtlamış, kararları kendisinin verdiğini belirtmiş ve Brzezinski'ye haksızlık yapıldığını ileri sürmüştür.

141 ve 142'nci maddelerin Ceza Yasasına girmesinin 42'nci yılında tepkiler yoğunlaşıyor

«141-142 zinciri kırılacaktır»

EMİN YILMAZ
(Ile Liseliler Derneği Genel Sekreteri)

İçinde bulunduğumuz günler, büyük burjuvazinin saldırılarını azgınca artırdığı günler. Faşistlerin, MC hükümetleri döneminde kazandıkları mevzileri giderek kaybettiği günler. Faşistlerin giderek dağılmaya yüz tuttuğu; bu nedenle, dağılan kadrolarını toparlamak için azgınca, durmaksızın saldırılarını üstelediği günler.

Bunun yanında demokrasi savaşımı yeni boyutlar kazanıyor. İşçi sınıfı hareketi yeni boyutlara ulaşıyor. İşçi sınıfı hareketini yönlendiren işçi sınıfı partisi giderek etkinliğini daha bir artırıyor, yaygınlaşıyor, güçleniyor. İşçi sınıfı partisi etkinliğini artırırken legale çıkma nın bütün yollarını arıyor. İşçi sınıfı hareketinin, demokratik örgütlerin başında Demokles'in Kılıcı gibi duran 141-142. maddeleri çatırdatıyor.

Faşist Mussolini İtalyası ceza yasasından alındığı gün den beri, binlerce yurtsever bu maddelere dayanılarak bas ya uğratıldı. Örgütleri kapatıldı. İşçi sınıfı, politik örgütünü bu yasalar nedeniy le legal olarak kuramadı.

Ama bugün işçi sınıfı partisinin özgürlüğe kavuşması istemi yığınları sarıyor. Artık Türkiye işçi sınıfı her ye re, her alana, herşeye damga sını vuruyor. İşçi sınıfı herşe ye rağmen büyük bir özveriy le yasakları, zincirleri kıra kı ra, oyunları boza boza, hızla kararlılıkla ilerliyor.

Bu kararlı savaşımın kökleri, ta Ulusal Kurtuluş Savaşımızın ateşleri içerisindedir. Ulusal Kurtuluş Savaşımızın ve Büyük Ekim Devriminin ateşleri içerisinde doğan işçi sınıfının partisi, ta o zamandan beri emperyalizme, burjuvaziye, gericiliğe karşı yılmaksızın savaştı. Ulusal Kurtuluş Savaşında onbinlerce çeteyi örgütledi. Bir yandan emperyalist saldırganlara karşı savaşırken diğer yandan içteki gericiliğe, burjuvaziye emperyalizmin işbirlikçilerine karşı da savaşıyordu. Onların sömürücü yüzünü halka gösteriyordu. Ulusal Kurtuluş Savaşının yiğit, savaşkan, yılmaz lideri Mustafa Suphi, Ethem Nejat'ların önülüğünde, ulusal demokratik devrime doğru hızla götürüyordu.

Ama burjuvazi, işçi sınıfı hareketini, emekçi halk hareketini kan, ateş ve ihanet i çerisinde boğmakta gecikme di. Ateş boylarında savaşan onbinlerce komüniste ar kadan saldırdı. İki ateş arasında kalan komünistler telef oldu. Ama işçi sınıfı hareketi tüm baskılara rağmen durmadı. Bugün işçi sınıfı partisinin ülkemizi CENTO'lara, NATO'lara, 101 üssüyle bıçak gibi saplanan ABD em peryalizmine bağlayanlara, bir avuç halk düşmanına kar şı savaşım yükseliyor, boy atı yor. Bir avuç halk düşmanı, 49 banka, 110 milyoner, üçbin büyük toprak ağası, 120 yabancı kumpanyadan ibarettir. Bunlar şimdi sımsıkı 1936'da Mussolini İtalyasından alınan 141-142. maddelere sarılıyorlar. Ama işçi sınıfının mücadelesi bu faşist çeteleri çatırdatıyor.

Ortaöğrenim gençliği olarak inancımız şudur ki; işçi sınıfı politik örgütünün yasallığını burjuvaziden söke söke alacaktır. 141 ve 142. maddelerin engelini aşacaktır. Onunla kalmayıp, ulusal demokratik güçlerin eylem birliğini sağlayarak ulusal demokratik devrimi gerçekleştirecektir. Buna inancımızın tamlığı işçi sınıfının yolunda ortaöğrenim gençliğinin çe likleşmesinden, bilenmesin den gelmektedir.

Özgürlük istemlerini dile getirmek suç değildir

«Anayasal her türlu hakkın istenmesi ve savunulması hak arama özgürlüğüdür»

TURGUT KAYI
(Kocaeli Barosu Başkanı)

Toplumu geliştiren ve yücelten özgürlüklerin başında düşünce özgürlüğü gelir. Türk Ceza Kanununun 141 ve 142. maddeleri düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü sınırladığı için toplumumuz devamlı ceza korkusu içinde ve özellikle ekonomik konularda istenilen olgunluğa ulaşamamıştır. Ceza tehditi altında ekonomik faaliyetlerin açık tartışması yapılamaz. Ayrıca bu hükümler çeşitli zamanlarda çeşitli yargı kararları ile değişik yorumlanmaktadır. Farklı zamanlarda farklı sonuçlar veren bir yasa hükmü tasvip edilemez. Demokratik bir ülkede düşünce özgürlüğü ceza tehditi altında olursa bir fikrin savunulması engellenmiş demektir. Bugünkü anarşik olayların kaynakları arasında bunu da bulmak mümkündür.

Anayasal her türlü hakkın istenmesi ve savunulması hak arama özgürlüğüdür. Bazı örgütlerin yasallaşmasını istemenin kısıtlanması ise toplumların belli düzeyde kalmalarını istemekten farksızdır. Böylesi uygulamalar belli kesimlerin, özgürlükleri, iane dağıtır gibi dağıtması sonucunu doğurur.

«Özgürlüklerin kullanılabilir hale gelmesini istemek demokrasiden bağımsız düşünülemez»

Av. ÜNSAL TÜZÜN

Türkiye toplumunun değil, dünya toplumlarının bulunduğu gelişim ve devinim süreci, özellikle kara Avrupası'nda yer alan ülkemizin diğer Avrupa ülkeleri içindeki konumu, 141 ve 142'nci maddelerin T.C. Yasasından çıkarılmasını savunmayı demokratlığın mihenk taşı haline getirmiştir.

Her türlü düşün özgürlüğünü ve bu özgürlüğün ayrılmaz parçası olan, düşüncenin dışa aktarılış biçimini demokratik düzenin vazgeçilmez ögesi olarak görmek gerekir. Hele bu özgürlüklerin kullanılabilir hale gelmesini istemek demokrasiden ve demokrasiden yana olmaktan bağımsız düşünülemez.

«141-142'nin kaldırılması istemi suç değildir»

Av. HÜSEYİN ONUR

Anayasamızın 20. maddesine göre **«Herkes düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim ile veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklayabilir ve yayabilir»** hükmü karşısında TCK'nun 141-142'nci maddelerinin Anayasaya aykırı olduğu açık ve kesindir. Çünkü bu maddeler düşünce özgürlüğü örgütlenme ve propagandasını engellemektedir. Bu hukuk devleti ilkelerine de ters düşmektedir. Çağdaş demokrasi anlayışı tam anlamıyla geniş bir düşünce özgürlüğünü gerektirmektedir. Bu nedenlerle düşünce özgürlüğünün gelişimini engelleyen TCK'daki anti-demokratik maddelerin ve özellikle 141-142. maddelerin kaldırılması istemi suç değildir. Hatta bir görevdir.

«Özgürlük istemi bir Anayasal haktır»

Av. ESİN CERRAH

Sürekli katılımlı demokrasilerde özgürlüklerin savunulması, özgürlük istemi bir anayasal haktır. Hiçbir biçimde ve amaçla bu hak engellenemez. Ancak TCK'nun 141 ve 142. maddeleri demokratlık ve demokrasi anlayışına ters düşmektedir. Her demokratın görevi bu maddelerin kaldırılmasını savunmaktır.

"EMPERYALİZME BAĞLILIĞIN ORTADAN KALKMASI İÇİN SOSYALİST ÜLKELERLE DAHA YAKIN İŞBİRLİĞİ GEREK»

İSTANBUL (İSTA)

★ **TKP'NİN SESİ RADYOSU, GİTTİKÇE GÜÇTEN DÜŞEN ANTİ-SOVYETİZM VE ANTİ-KOMÜNİZMİN DAHA DA GERİLETİLMESİ VE TÜRK - SOVYET DOSTLUĞU'NUN DAHA DA GELİŞMESİNİN, TÜM ULUSAL DEMOKRATİK GÜÇLERİN CEPHE VE EYLEM BİRLİĞİNİN OLUŞMASINA BAĞLI OLDUĞUNU BELİRTTİ**

Türkiye Komünist Partisi'nin Sesi Radyosu, Türkiye - SS arasında gelişen ilişkiler değerlendiren yorumunda, iki ülke arasındaki dostluğun yeniden, Ulusal Kurtuluş Savaşı yıllarında olduğu gibi canlanmasının önemi üzerinde durmuş, imzalanan politik belgenin anlamını yorumlayarak, SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri Leonid Brejnev ile Türkiye Başbakanı Bülent Ecevit'in konuya ilişkin sözlerine yer vermiştir.

İmzalanan politik belgede, 1925 anlaşmasının özünü oluşturan ve Helsinki'de genelleşen «saldırmazlık» ilkesinin yer aldığı kaydedilen yorumda, iki ülkenin birbirlerine karşı kuvvet kullanmayacaklarını, topraklarını diğer devletlere karşı saldırı ve yıkıcı eylemler için kullanmayacaklarını, bu politik belge ile dünya kamuoyuna açıkladıkları belirtilmekte, TKP'nin bu politik belgeyi, barışa, yumuşamaya, Türk - Sovyet dostluğunun güçlendirilmesine önemli bir katkı olarak gördüğü kaydedilmektedir.

Yorum, şu değerlendirmelerle devam etmektedir:

«Aynı zamanda bu belge, şu son dönemlerde gerginliği artırma, anti-Sovyetizmi tırmandırma, yenilen soğuk harp dönemini dayatma yeltenişlerinde bulunan başta Amerikan emperyalizmi olmak üzere tüm emperyalistlere NATO'culara bir darbe indirmiştir.

Emperyalistlerin ve onların işbirlikçisi gerici, faşist ve Maocu güçlerin Türk-Sovyet ilişkilerini baltalama girişimleri yenilgiye uğramıştır. Anti-Sovyetizm ve anti-komünizm silahları daha da güçten düşmüştür. Bu silahların körelmesi ile, ulusal demokratik güçlerin cephe ve eylem birliği yolunda yeni olanaklar açılmıştır.

Sovyetler Birliği ile Türkiye arasındaki politik ilişkilerin bundan böyle daha da gelişmesi yolunda başlıca etkenlerden biri, yine iki ülke arasında imzalanan ekonomik ve kültürel işbirliği anlaşmalarıdır. Sovyetler Birliği ile imzalanan ekonomik işbirliği anlaşması, ekonomik bağımsızlığımıza büyük katkılarda bulunmakla, ülkemizin politik bağımsızlığı yolunda önümüze gerçek olanaklar açıyor. Ecevit, **«bu anlaşma ulusal ekonominin gelişmesine yardım edecektir»** diyor. Gerçekten de ulusal ekonomimizin bugün gelip dayandığı ve emperyalizme bağımlılığın getirdiği bütün çıkmaz sokaklara, bu anlaşma ile reel, yapıcı çözüm yolları, çıkış yolları getiriliyor. Emperyalizme bağımlılığın getirdiği enerji bunalımı, döviz bunalımı, ödemeler dengesi açığı sorunlarının, sosyalist ülkelerle, Sovyetler Birliği ile daha yakın işbirliği sonucunda ortadan büyük ölçüde kalkabileceği bu anlaşmalarla kanıtlanmıştır.

Bu aynı zamanda, Türkiye Komünist Partisi'nin savunduğu Türk-Sovyet dostluğu ilkesinin, tüm ulusal çıkarlarımızı savunmak anlamına geldiğini de kanıtlıyor.

Türkiye Komünist Partisi Programı, bugün açıklıkla doğrulanan şu görüşü öne sürüyor: **Sovyetler Birliği'nin, Türkiye'nin iç kaynaklarını değerlendiren, devletin mülkü olarak kurduğu endüstri, Türkiye'nin ekonomik kalkınmasını sağlayan en uygun yardımdır.**

Türk-Sovyet kültürel işbirliği anlaşmasına gelince; iki dost arasındaki kültürel ilişkilerin gelişmesi, özellikle Sovyet yaşam biçimini biteviye karalayan, komünizm kuruculuğundaki eşsiz başarıları gözden düşürmeye çabalayan emperyalist ve burjuva propagandasını etkisiz bırakmakta büyük bir rol oynayacaktır. Aynı zamanda bu kültürel işbirliği, ulusal kültürümüzün yükseldiği demokratik, anti-emperyalist, barışçı ögelerin serpilip gelişmesine yarayacaktır.

Üzerinde daha uzun bir süre durulacak olan Türk - Sovyet ilişkilerindeki bu gelişme, daha şimdiden, bir avuç emperyalist ve işbirlikçi, barış düşmanı güçlere karşı tüm ulusal demokratik güçlerin savaşını güçlendiriyor.

Türk-Sovyet dostluğunun gelişmesi de ulusal alanda bu savaşın güçlenmesine bağlıydı. Bundan böyle bu dostluğu, bu ilişkileri daha da geliştirmek, soğuk harpçileri, faşistleri, Maocuları geriletebilmek, yine ulusal alanda bu savaşın güçlenmesi ne, tüm ulusal demokratik güçlerin cephe ve eylem birliğini oluşturmasına bağlıdır.»

MTA ve Kooperatifler Genel Müdürlüğü Tüketim Kooperatifleri Halk-Koop Ankara Birliğine katıldı

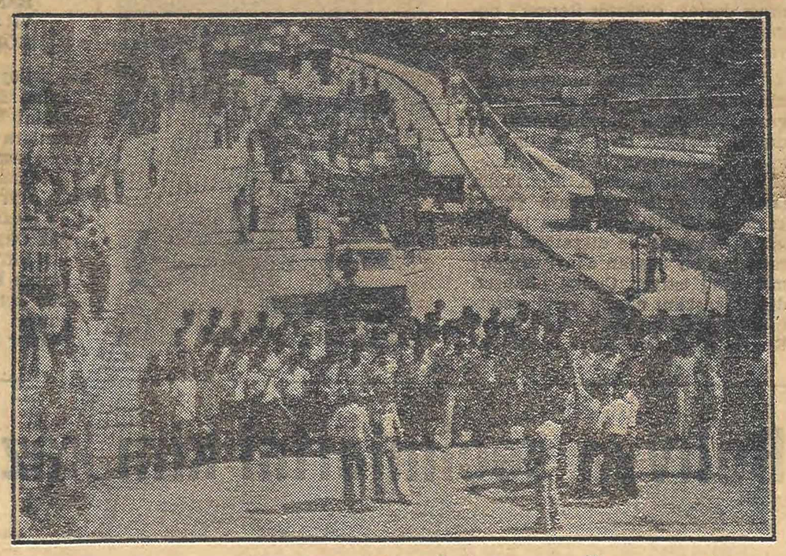
ANKARA, (İSTA)

Maden Tetkik Arama Enstitüsü mensupları ve Köyişleri Bakanlığı Kooperatifler Genel Müdürlüğü çalışanları tüketim kooperatiflerinin Halk-Koop Ankara Birliğine katıldıkları açıklanmıştır. Halk-Koop Ankara Birliği Başkanı **Mehmet Sevim** dün yaptığı açıklamada demokratik halk kooperatifçiliğinin güçlenerek yeni boyutlar kazandığını bildirmiş «özellikle kentlerde, emekçi kitlelerin yaşam koşulları giderek güçleşmekte, buna paralel olarak da demokratik halk kooperatiflerinde örgütlenme eğilimi hız kazanmaktadır» demiştir.

Sevim, birliğe bağlı tüketim kooperatiflerinin sayısının 10'a ulaştığını bildirmiş özetle şunları söylemiştir:

«Üretken tüketici yığınlar işyerlerinde, gecekondu semtlerinde, köylerde demokratik halk kooperatifçiliği prensipleriyle örgütlenmektedir. Halk-Koop Ankara Birliği bu birikimin sonucu olarak doğmuştur. Bugün Ankara bölgesindeki tüketiciler için Halk-Koop bir umut olmuştur.

Gecekondu semtlerindeki tanzim satış yerlerimize her geçen gün yenileri eklenmektedir. Emekçiler sadece gecekondu semtlerinde örgütlenmekle kalmamışlar, işyerlerinde de kooperatifler örgütlenmişlerdir. Bunun sonucu olarak MTA ve Köyişleri ve Kooperatifler Bakanlığı Kooperatifler Genel Müdürlüğü çalışanları tüketim kooperatifleri birliğimize katılmışlardır. Böylece birliğimize bağlı tüketim kooperatifi sayısı 10'u bulmuştur. Ayrıca Haşköy ve Çınçınbağları Halk Tüketim Kooperatifleri de birliğimize başvurmuş bulunmaktadırlar.»

ZONGULDAK'TA GİZLİ-AÇIK TÜM FAŞİST ÖRGÜTLERİN KAPATILMASI İSTENDİ

★ **40 DEMOKRATİK KURULUŞ VE SENDİKANIN DÜZENLEDİĞİ MİTİNGE, ZONGULDAK MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASININ ENGELLEMELERİNE KARŞIN ÇOK SAYIDA MADEN İŞÇİSİ DE KATILDI**

Zonguldak'taki 40 demokratik kuruluş ve sendika tarafından düzenlenen faşist saldırıları, iş cinayetlerini, hayat pahalılığını ve işsizliği protesto mitingi önceki gün yaklaşık 5 bin kişilik bir katılım ile gerçekleştirilmiştir.

Saat 16.00'da başlayan mitinge Zonguldak Maden İşçileri Sendikası tarafından yürütülen tüm engellemelere karşın çok sayıda maden işçisi katılmıştır. MHP, Ülkü Ocakları, Kontr-Gerilla, Dev-Kurt ve ETKO gibi tüm gizli ve açık faşist örgütlerin kapatılmasının istendiği miting, başlangıcından bitimine kadar tam bir disiplin içinde sürmüştür. Zonguldak halkının da büyük ilgi gösterdiği mitingin demokratik güçlerin eylem birliğinin pekişmesinde ileri bir adım olduğu bildirilmiştir.

Tütün bunalımının aşılabilmesi için sosyalist ülkelerle ilişkiler kurulması gerektiği görüşü savunuldu

İSTANBUL (İSTA)

Türkiye'nin son yıllarda yaşadığı ekonomik ve politik buhrana paralel olarak artan tütün stoklarının eritilebilmesi için alınması gereken ilk önlemin üretim planlaması olduğu vurgulanmış, bunun yanısıra ihracatın tekellerin işbirlikçisi olan tüccarlardan alınarak üreticilerin örgütlendiği KÖY - KOOP'a verilmesi ve dış satımlarda sosyalist ülkelerle ilişkilerin geliştirilmesi önerilmiştir. Ayrıca, tütün üreticisi Balkan ülkeleri arasında bir ihracat birliğinin oluşturulmasının tütün ihracatını geliştireceği görüşü savunulmuştur.

Tekel Genel Müdürlüğü tarafından yapılan «Dünya - Türkiye'de Tütün ve Sigara İstatistikleri» başlığını taşıyan araştırmada 1970 yılı başından bu yana Türkiye ve dünyadaki tütün ve sigara üretimi ele alınarak incelenmiş ve dünya tütün üretiminde Türkiye'nin konumu üzerinde durulmuştur.

Türkiye'nin içinde bulunduğu tütün bunalımının plan sız üretimin yanısıra, sık sık karşılaşılan ekonomik bunalımlardan ve çokuluslu tekellere bağlı bir üretim politikası izlenmesinden kaynaklandığı görüşüne yerverilen araştırmada içinde bulunulan tütün bunalımının aşılabilmesi ve eldeki tütün stoklarının eritilebilmesi için öncelikle üretim planlamasının yapılması gereği üzerinde durulmuştur. Bunun yanısıra üreticinin KÖY-KOOP gibi köylü örgütlerinde birleşerek, tütün ihracatını gerçekleştirmesi gereğine işaret edilen araştırmada böylelikle çokuluslu tekellerin işbirlikçisi niteliğindeki ihracatçıların devalüasyonla da desteklenen büyük kârlar elde etmelerinin önlenebileceği görüşü savunulmuştur.

Bunun dışında içlerinde Bulgaristan, Yugoslavya ve Yunanistan'ın da bulunduğu tütün üreticisi Balkan ülkeleri ile birlikte «Tütün İhracatçılar Birliğinin» kurulmasının sonsuz yararlar sağlayacağı savunulmuştur.

Bazı firmaların patates adı altında balık ihraç ettiği bildiriliyor

★ **KÖY İŞLERİ VE KOOPERATİFLER BAKANLIĞI MÜŞTEŞAR YARDIMCISI KARAYALÇIN, YOLSUZLUĞUN, BAFA GÖLÜ İLE İLGİLİ BİR ARAŞTIRMADA ORTAYA ÇIKTIĞINI BİLDİRDİ**

İZMİR (A.A.)

Türkiye'de bazı firmaların patates adı altında Suudi Arabistan ve bazı Ortadoğu ülkelerine balık ihraç ettikleri, böylece vergi iadesi alarak devleti dolandırdıkları açıklanmıştır.

Su ürünleri ile ilgili kooperatiflerin geliştirilmesi konusunda İzmir'de yapılan toplantıda konuşan Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı **Murat Karayalçın**, yolsuzluğun yeni hükümetin işbaşına gelmesinden sonra Bafa Gölü ile ilgili bir araştırmada ortaya çıktığını bildirmiştir.

Karayalçın, konuşmasında Bafa Gölü'ndeki balık üretimi ve bunun halka yansıması konusunun incelendiğini, daha sonra konunun genelleştirildiğini belirttikten sonra şöyle devam etmiştir:

«Bafa Gölü'nün üretim durumunu saptadıktan sonra bakanlık olarak konuyu Ticaret, Gıda ve Tarım Bakanlığı uzmanları ile biraraya gelerek genelleştirme çalışmalarına girdik. Yapılan araştırmalara göre Türkiye'nin balık üretimi 1978 fiyatları ile 2 milyar 300 milyon lira dolaylarında tutmaktadır. Bunun içinden 20 milyon dolarlık kısmı ihraç edilmiştir. Ancak bu görünürdeki ihracattır. Bazı firmalar vergi iadesinden yararlanmak için balık sevketmişler fakat patates ihraç etmiş gibi görünmüşlerdir. Konu araştırılmaktadır. Bu işin ne zamandanberi yapıldığı, kaç firmanın ne çapta bu yolla vergi iadesi aldığı yakın gelecekte ortaya çıkarılacaktır.»

Karayalçın, patates adı altında balık ihracatının genellikle Suudi Arabistan ve bazı Ortadoğu ülkelerine yapıldığını, konu ile ilgili geniş araştırma ve soruşturmanın sürdürüldüğünü sözlerine eklemiştir.

-7-

Sovyet Şûralar Birliği Harbiye Komiseri Voroşilof, Cumhuriyetin onuncu yılında Mustafa Kemal'i kutluyor...

Türkiye'nin Birinci Beş Yıllık Planı Sovyet planlarından esinlenmişti

☆ 1929-1931 ARASINDA TÜRKİYE, BİR İDEOLOJİK TERCİH OLARAK DEĞİL, BUNALIMIN ZORLAMASI İLE; VE 1923 SONRASI KAPİTALİST GELİŞMENİN HİÇ DE BEKLENDİĞİ KADAR DEV ADIMLARLA İLERLEMEDİĞİNİN, BU GELİŞME»YE MUTLAKA DEVLETÇE YARDIM EDİLMESİNİN GEREĞİNİN İKTİDARDAKİ BURJUVAZİNİN TEMSİLCİLERİ TARAFINDAN GÖRÜLMESİYLE, «DEVLETÇİLİK» POLİTİKASINI BENİMSEMİŞTİR

★ 1929'DA KAPİTALİST DÜNYANIN BUNALIMI SIRASINDA, DEVLETÇİLİĞE GEÇEN TÜRKİYE, SOVYETLER BİRLİĞİ EKONOMİK YARDIMINA BAŞVURMUŞTU.

★ ZAYIF, BAĞIMLI, DOĞUŞTAN ÇELİMSİZ ÖZEL SERMAYENİN KAPKAÇ KÂRI OLMAYAN ALANLARA GİRMEYE NE NİYETİ NE DE GÜCÜ OLMADIĞINDAN, DEVLETİN SANAYİE EL ATMASI GEREKMİŞ VE BU YATIRIM İÇİN GEREKLİ KREDİ SOVYETLER BİRLİĞİNDEN SAĞLANMIŞTIR.

1923'de Kurtuluş Savaşından galip çıkan kadroların ve burjuvazinin, içerde, «Türkiye'nin bünyesine uymaz» gerekçesiyle komünizme, o zamanın yaygın deyimiyle «bolşevizme» karşı tavrını belirleyip baskıları yoğunlaştırdığı yıllarda, Türkiye'nin dış politikasının ana ilkesinin yine de Sovyet dostluğu olarak kalması ilgi çekicidir. Nitekim bu dostluk, daha önce de belirtildiği gibi 1922'lerde Firunze'nin Türkiye'ye gelmesi sırasında çok güçlenmiştir. Dostluğun pekişmesi ve o güçlerin Anadolu ortamı, Firunze'nin «Türkiye anıları»nda ilgiyle izlenebilir. Daha sonra, İngiltere ve Fransa'nın Türkiye - Sovyetler ilişkilerini bozma platformu olarak gördükleri Lozan'da, Türkiye - Sovyet dostluğu çok önemli bir sınavdan geçmiş, emperyalistlerin bu dostluğu bozmak için «tilkice» planladıkları Boğazlar oyunu tutmamıştır.

17 Aralık 1925'de, Türkiye ve Sovyet Dışişleri Bakanlarının imzaladıkları dostluk ve saldırmazlık anlaşması, bu zorlu, ama emperyalizme karşı savaşım birliğinin ve dostluğun tüm zorlukları yendiği dönemi noktalar.

Çiçerin ve Tevfik Rüştü Aras arasında imzalanan Tarafsızlık ve Saldırmazlık Antlaşmasında özetle, «Taraflardan biri saldırıya uğrarsa, diğer taraf ötekine karşı tarafsızlığını koruyacaktır; taraflar birbirlerine saldırmayacak, taraflar birbirlerine karşı yönelik bağlaşma ya da siyasi antlaşma yapmayacaklar, düşmanca hareketlere girişmeyeceklerdir.» denmektedir. Bu tarafsızlık ve saldırmazlık anlaşması, 1920'lerde başlayan dostluk ve iyi komşuluk ilişkilerini pekiştirmiş ve resmileştirmiştir.

Bu ilişkiler 1939'lara kadar yıllarca, aynı çizgide devam etmiş ve 1929'dan sonra, ekonomik bir yön kazanmaya başlamıştır.

SİYASAL İLİŞKİLERDEN EKONOMİK İLİŞKİLERE

Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki dostluk, hemen her yıl veya her uluslararası gelişmede atılan yeni adımlar, imzalanan anlaşmalar ve çeşitli siyasal işbirlikleriyle, genel olarak siyasal çizgide gelişirken, 1929 yılında patlak veren emperyalizmin bunalımı Türkiye'yi ekonomide yeni bir yörünge seçmeye zorlayarak Sovyetlerle ekonomik ilişkilere de açmıştır.

1923 İzmir İktisat kongresinin «liberal» ve emperyalist sisteme dönük ekonomi politikası Sovyetlerle ekonomik ilişkilere ağırlık tanımamıştır. 1929-1931 arasında Türkiye, bir ideolojik tercih değil, bunalımın zorlaması ile; ve 1923 sonrası kapitalist gelişmenin hiç de beklendiği kadar dev adımlarla ilerlemediğinin, bu «gelişme»ye mutlaka devletçe yardım edilmesinin gereğinin iktidardaki burjuvazinin temsilcileri tarafından görülmesiyle, «devletçilik» politikasını benimsemiştir. Emperyalist - kapitalist sistemin bunalımı Türkiye burjuvazisinin, Batı kapitalist dünyasıyla yeni yeni kurmakta oldukları ekonomik işbirliği ilişkilerini kesmiş, bir çeşit, ülkelerin kendi kabuğuna çekilmesi olayı meydana gelmiştir.

Bu dönemlerde, devletçilik politikası gereği, yabancı sermayeli pek çok kuruluşun devletleştirildiği ve devlet işletmelerine geçildiği görülür. Devlet burjuva devletidir ama dünya ekonomik konjonktürünün yarattığı yeni koşullar burjuva devletini bu türden önlemlere zorlamış, bu durum Sovyetlerle olan ekonomik bağlar tıkanıklığını da açmıştır.

Küçük birkaç rakam verilecek olursa, Sovyetlerden Türkiye'nin ithalatı 1923 yılında yüzde 2.1 iken 1931'de yüzde 5.7'ye yükselmiştir. İhracat yüzde 2'den yüzde 3.7'ye çıkmıştır.

1932 yılında Türkiye Başbakanı ve Dışişleri Bakanı Moskova'ya gitmişler ve SSCB'den sanayi maddeleri ve makine ithali için 8 milyon dolarlık bir kredi anlaşması yapmışlardır.

Devletçilik politikası izlendiği bu dönemde, Sovyetlerin merkezi planından büyük ölçüde esinlenilmiş, 1. ve 2. Beş yıllık planlarda Sovyetlerden yardım alınmış ayrıca da borç sağlanmıştır.

Emperyalistler gelişen ekonomik ilişkilerden tıpkı 1920'lerdeki siyasal ilişkilerden duydukları paniğe kapılmışlar, Sovyet yardımlarını «siyasi hediyeler» olarak nitelemişlerdir.

1935 yılında Türkiye Cumhuriyetinin ilk sanayileşme planını uygulayabilmek için ihtiyacı olan kaynağı, o kar makarışık ve bunalım içindeki dünyada yine Sovyetlerden bulmuştur. Alınan 8 milyon [illegible] tutarındaki borç, [illegible] girişiminin hızlanmıştır. Zayıf, bağımlı, doğuştan çelimsiz özel sermayenin kapkaç kârı olmayan alanlara girmeye ne niyeti ne de gücü olmadığından yoksul ve geri ülkeye bir sıçrama yaptırabilmek için devletin sanayie el atması gerekmiş ve bu yatırım için gerekli kredi Sovyetlerden alınmıştır. Birinci Beş Yıllık Plandaki temel fabrikaların yapımında bu kredi kullanılmış, ayrıca Sovyet planlama ve teknik uzmanlarından yararlanılmış, kalifiye işçi olarak yetişebilmeleri için grup grup işçiler Sovyetler Birliği'ne gönderilmiştir. Planın öngördüğü Çimento, Demir, Kükürt, Kağıt, Kimya Tekstil ve şeker sanayii kollarında kurulması gereken 20 kadar fabrika için gerekli 45 milyon liralık yatırımın üçte biri faizsiz olarak, daha doğrusu döviz ile değil Türkiye'de üretilen bazı tarım ürünleri ve Türk mallarıyla ödenebilecek şekilde, yani büyük bir kolaylıkla Sovyetler Birliğinden sağlanmıştır. Zamanın en büyük fabrikalarından olan Kayseri ve Nazilli tekstil fabrikaları Sovyet makine ve teknisyenleriyle kurulmuştur.

Böylece, Ulusal Kurtuluş Savaşına daha ilk adımında zafer için vazgeçilmez desteği sağlamış olan Sovyetler, sanayileşme çabalarının ilk adımında da Türkiye'ye yardım eli uzatmaktan geri kalmamışlardır.

YARIN:

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞINA DOĞRU TEHLİKELİ YILLAR

Çizgilerle Manifesto

karl marks - friedrich engels

ÇİZGİ: RO MARCENARO

-4-

Komünizm hiç kimseyi toplumun ürünlerini mülk edinebilme gücünden yoksun kılmaz. Onun bütün yaptığı, kişinin kişi tarafından sömürüsüne son vermektir.

Buna göre, burjuva toplumu tembelliğin dikalası yüzünden çoktan hapıyutmuş olmalıydı. Böylelikle demagoji ortadan kalktığı zaman, ücretli emeğin de ortadan kalkabileceği iddiası üzerine kurulmuştur.

(Devam edecek)

SİLAHLANMA YARIŞI VE NÜKLEER TEHLİKENİN BOYUTLARI...

Hüseyin BAŞ

-2-

Asıl tehlike nedir?

★ BUGÜN DÜNYADA SİLAHLANMAYA HARCANAN YILLIK 400 MİLYAR DOLARIN 300 MİLYARINI GELİŞMEKTE OLAN YOKSUL ÜLKELER HARCAMAKTADIR.

★ AZGELİŞMİŞ ÜLKELERİN BUGÜN İÇİNDE KIVRANDIKLARI TÜM SORUNLARIN, ÇÖZÜME ULAŞMASI İÇİN TOPLAM OLARAK 30 MİLYAR DOLAR GEREKMEKTEDİR. BU İSE DÜNYANIN BU GÜN ASKERİ AMAÇLAR İÇİN SARFETTİĞİ YILLIK HARCAMANIN % 10 UNDAN DAHA AZINA EŞİTTİR.

Emperyalist ülkelerde devlet ve tekeller, silahlanma yarışını kapitalist üretimin geliştirilmesi, işsizliğin azaltılması, ekonomik krizlerin önlenmesi ve özellikle tekellerin karlarının büyük ölçüde artırılmasına yönelik eylemlerin aracı olarak da kullanmaktadırlar. Bu yüzden emperyalizmin muazzam ekonomik ve askeri hazırlıkları silah endüstrisi ile askeri çevreler ve devlet bürokrasisi arasında içli-dışlı ilişkilerin doğmasına yol açmıştır. Asker-endüstri kompleksi adını alan bu ürkünç birleşme, başta ABD olmak üzere tüm kapitalist toplumların politik, ekonomik ve düşün yaşamını son derece olumsuz yönde etkilemekte, giderek dünya barışını ciddi ölçülerde tehdit etmektedir. Silah siparişleri ve ekonominin askerleştirilmesi arttıkça, asker-endüstri kompleksinin etkinliği de kârları da akıllalmaz ölçülerde artmaktadır.

Çeşitli kapitalist ülkelerde bulunan, ne var ki birbirlerine sıkı sıkıya bağlı asker - endüstri komplekslerinin uluslararası anlaşmazlıkları bozup, köstekleyerek asılsız ama sürekli Sovyet tehdidi balonları uydurarak askeri bütçelerin artırılmasını amaçlayan propagandalar yapmalarının ardında yatan temel nedenlerden biri budur.

Asker-endüstri kompleksi deyimini ilk kullanan ABD Başkanı Eisenhower daha 1961 lerde, Başkanlık devri-teslimi söylevinde bu ortaklığın tehlikelerine şu sözlerle dikkati çekmiştir: «Ülke yönetiminde asker-endüstri komp leksinin, haklı görülmeyen, doğru ya da dolaylı etkilerine karşı uyanık bulunmalıyız. Bu tür bir yıkıcı iktidar sapması olasılığı vardır ve varolmaya devam edecektir. Bu kombinezonun ağırlık kazanarak özgürlüklerimizi ve demokratik sistemimizi tehlikeye atmasına izin vermememiz gerekmektedir...»

ABD asker-endüstri komp leksinin yapısı ve gücü incelendiğinde bu ürkünç ortaklığın dünya barışını ne ölçüde tehdit ettiği daha iyi anlaşılmaktadır. Böylesi bir inceleme ayrıca bu ortaklığın neden ortada fol yok yumurta yokken yangına körükle giderek ikide bir savaş kundaklığını durup durup Sovyet tehlikesi umacısını sallayarak arkalı ve yoğun silah satışlarına elverişli ortamın hazırlanması için neden üstünü başını paraladığını açık seçik ortaya koymaktadır.

Asker-endüstri kompleksi Amerikalı ünlü ekonomist Galbraith'in deyişiyle «kapitalist endüstri devletinin» 'etinin eti', organik ögesidir. Bu niteliğiyle de asker-endüstri kompleksini «hizaya getirmek» kapitalist endüstri devleti koşullarında pek mümkün görülmemektedir. Gerçekten de bu ortaklığın gücü günümüzde korkunç boyutlara ulaşmıştır. Salt ABD toprakları üzerinde 6000 üssün yayıldığı 1 milyar 380 bin dönüm toprağa, 210 milyar dolar gibi akılalmaz düzeyde toplam mal varlığına sahip bulunan Pentagon'dan askeri siparişler alan firmaların sayısı 22 bini aşkındır. Ne var ki aslan payını alan önde gelen 100 büyük şirkettir. Tatlı kârlar piramidinin en üstünde ise sadece 10 büyük kongern bulunmaktadır. Rüşvetçi Lockheed Aircraft'ın toplam satışlarının üçte birini askeri üretim oluşturmaktadır. Ling-Temco Vooght ve Martin-Marietta gibi tekeller satışlarının yarıdan fazlasını Pentagon'a yapmaktadırlar. Bu şirketlerin çoğu, sıcak savaşlar ya da emperyalist propagandanın yarattığı silahlanma hummaları dönemlerinde zaten son derece tatlı kârlarını % 500 e kadar arttırdıkları bilinmektedir. Örneğin ABD'li ekonomist Victor Perlo Vietnam savaşı ile Rockefeller Standard Oil'in artan kârları arasındaki ilişkiyi yadsınmaz biçimde ortaya koymuştur. Dünya silah ticaretinin % 60'ını elinde tutan ABD'nin çokuluslu dev tekellerinin 2. Dünya Savaşından bu yana yabancı ülkeler yönünde yaptıkları silah satışlarından 100 milyar dolar kâr sağladıklarını düşünülürse, «ölüm ticaretinin» ne ölçüde bir tatlı kâr kaynağı olduğu kendiliğinden anlaşılacaktır.

ASIL TEHLİKELİ OLAN

Yeryüzünde hiç bir endüstri üretimi silah yapımı ve ticareti kadar büyük kârlar sağlamamaktadır. Silah yapımı ve ticaretinden elde edilen milyarlarca kâr, aynı zamanda bu kârların sürekliliğinin sağlanmasında da kullanılmaktadır. Asker kesimi ile devlet bürokrasisi arasında şaşırtıcı boyutlara ulaşan içli dışlı ilişkinin ardındaki temel neden budur. Silah yapım endüstrisinde görev alan yüksek rütbeli asker emeklilerinin sayılarının daha 70 lerde 2 binin üzerinde olduğu biliniyordu. Bu rakamın bugün daha da ilginç düzeylere ulaştığından kuşku yoktur.

Ama tehlike salt burada değildir. Asıl ve büyük tehlike, başta asker - endüstri kompleksi olmak üzere ABD ekonomisini kontrol altında tutan endüstri-finans patronlarının, artık, kapitalizmin yasaları uyarınca, ülke yönetiminde belli politik ağırlığa sahip olmakla yetinmeyip bu kez tekelci devlet kapitalizmi aşamasında, yönetimde doğrudan yeralarak ülkeyi bizzat yönetmelerindedir.

Jimmy Carter'ın Başkan seçilmesinde, Rockefeller'in girişimiyle ABD, Avrupa ve Japonya'nın en az 32 dev çokuluslu şirketinin temsilcileriyle «establishmnet»e bağlı üniversite çevrelerinden oluşan trilateralist komisyonunun rolü büyük olmuştur. Carter'le birlikte ülkeyi yöneten Başkanyardımcısı Mondale, Dışişleri Bakanı Vance, Savunma Bakanı Harold Brown, Güvenlik Danışmanı ünlü Brzezinski, Hazine Bakanı Blumenthal gibi bakanlar da, ABD'den Exxon, Coca-Cola, Morgan, The Bank of America, İtalya'dan Fiat, Hollanda'dan Royal Dutch Shell, İngiltere'den Barclay's Bank, Japonya'dan Tokyo Bankası, Nissan Motor, Hitachi, Sonny, Toyota, Mitsubushi gibi dev şirketlerin temsilcilerinin yer aldığı bu komisyonu dahil bulunmaktadırlar.

Asker-endüstri kompleksi içinde yer alan dev şirketlerin bu kez yönetime doğrudan hakim olmaları, bu ürkünç ortaklığın yapısı ve yönelimleri gözönüne alınırsa bu, silahsızlanma, detant, giderek dünya barışı için pek talihli bir rastlantı olarak gözükmemektedir. Kısaca, yine Galbraith'in deyişiyle «düpedüz açık seçik bir komplo» olan asker-endüstri kompleksi, silahsızlanma ve detant için düne oranla çok daha büyük bir engel olarak karşımıza çıkmakta, giderek dünya barışını çok daha ciddi bir biçimde tehdit etmektedir.

İBRET TABLOSU

Silahlanma yarışının, özellikle gelişmekte olan ülkeler için yıkım olduğu biliniyor. Bugün dünyada silahlanmaya harcanan yıllık 400 milyar doların 300 milyar'ını ne yazık ki gelişmekte olan yoksul ülkeler sarfetmektedirler. Oysa toplum yararına hiç bir şey üretmeyen silah yatırımlarına harcanan milyarlarca doların sadece küçük bir bölümüyle insanlığın başındaki açlık, hastalık, öğrenimsizlik, konutsuzluk gibi nice belanın bütünüyle kökünü kazımak, sadece 8 milyar dolar harcayarak 500 milyon insanı açlığın pençesinden kurtarmak; yine yılda sadece 1.5 milyar dolar harcayarak beş yıldan az bir sürede 700 milyon okumasız-yazmasız olan dünyada tek bir okumasız-yazmasız insan bırakmamak mümkündür. Dünya Sağlık Örgütü on yılda 83 milyon dolar sarfederek çiçek hastalığını dünya ölçüsünde yok etmiştir. Oysa, bu paraya modern tek bir stratejik bombardıman uçağı bile satınalmak olanaksızdır.

Ekonomileri alış, halkları ve sefaletin pençesinde inleyen azgelişmiş ülkelerin ABD F-14 savaş uçaklarının her birine ödedikleri 20 milyon dolarla 4 büyük hastahane yada 20 Sanatoryum inşa etmek, 250 bin dolar eden bir tek Batı Alman tankı Leopar'ın parasıyla en modern araç-gereçlerle donatılmış bir okul yaptırmak, tek bir nükleer uçak gemisinin bedeli ile 2,8 milyon ton buğday ya da tepkili bir bomba uçağının parasıyla yüzbin ton şeker satınalmak da, yine mümkündür.

YARIN:

SOVYET TEHLİKESİ MASALI

TİS üyesi Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliği işçileri Tarım - İş Sendikasının yetki uyuşmazlığını çıkmaza götürmek istemesini kınıyorlar. Resimde Devlet Üretme Çiftliği işçileri sendikaları TİS Şube Binası önünde topluca görülüyorlar.

Ceylanpınar tarım işçileri direnişte

★ TİS ŞUBE YETKİLİLERİ: «TOPLU SÖZLEŞME UYUŞMAZLIĞININ TEK SORUMLUSU TÜRK-İŞ'E BAĞLI TARIM-İŞ SENDİKASIDIR»

URFA (THA)

Ceylanpınar Üretme Çiftliğinde yetkili sendikanın 6 ayı aşkın bir süre belirlenmemesi ve Türk-iş'e bağlı Tarım-İş Sendikası'nın çok az bir üyeye sahip olmasına rağmen uyuşmazlığı sürdürmesi tepkilere yol açarken, Ceylanpınar Üretme Çiftliği işçileri pasif direnişe geçmişlerdir.

DİSK'e bağlı TİS Ceylanpınar şube yetkililerinden edinilen bilgiye göre uyuşmazlık aylardır Tarım-İş yöneticilerinin tutumu nedeniyle uzamakta bu nedenle de işyerinde toplusözleşme bağıtlamak mümkün olmamaktadır. TİS yetkilileri, **«6 aydır devam eden sorun çözümlenmediği için işçiler pasif direnişe geçmişlerdir. İşveren vekilinin anlaşmazlığın giderilmesi için bir protokolün yapılması çağrısına sendika olarak katıldık. Tarım-İş Sendikası bu çağrıya uymayınca, bu anlaşma da sağ lanamadı»** demişlerdir. Öte yandan hasat çalışmalarının zamanı gelmesiyle başlayan direnişin etkili olduğu bildirilmektedir.

Mako işçilerine baskılar uygulanıyor

BURSA (İSTA)

Bursa'da kurulu Mako Fabrikasında bundan bir süre önce «zarar ediyorum» gerekçesiyle 250 işçinin işine son veren işverenin son olarak üretimin artması için işçilere baskı yaptığı açıklanmıştır.

İSTA Ajansı muhabiri ile görüşen Mako işçileri çok kısa bir süre önce 250 arkadaşlarının «Tensikat» gerekçesiyle işten çıkarıldığını hatırlatmışlar, üretimin artması için son olarak işyerinde yoğun baskı yöntemlerinin kurulmak istendiğini belirterek **«işyerinde askeri disiplin uygulamaya çalışan işveren tuvaletlere bile gitmeyi izne bağlamaya çalışmaktadır. Bu nunla da yetinmeyen işveren işyerinde fazla çalıştırmalar uygulatmakta sendikamız Maden-İş Sendikası'nın işyerindeki gücünü kırmaya da ğıtmaya çalışmaktadır. Biz Maden-İş Sendikası saflarında zorlu mücadelerle örgütlendik. Bu örgütlenmemizi yine zorlu savaşımlarla koruyacak ve baskılara sendikamız saflarında ve kararları doğrultusunda direneceğiz»** demişlerdir.

Hiçbir ünitenin tensikatlardan sonra kapatılmadığını da vurgulayan Mako işçileri işyerinde halen 500'e yakın işçinin bulunduğunu açıklamışlardır.

OLEYİS HİLTON'DA TÖRENLE SÖZLEŞME İMZALADI

İSTANBUL (İSTA)

OLEYİS Sendikası ile Hilton Oteli işverenliği arasında 650 işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır. İki yıl süreli sözleşme ile işçilerin aylık ücretlerine Birinci yıl 3000 bin lira ikinci yı 1650 lira ücret zammı sağlanmıştır.

Bilindiği gibi Ocak ayından beri sürmekte olan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamamış OLEYİS Sendikası tarafından işyerinde grev kararı alınmıştı. Daha sonra taraflar arasında anlaşma sağlandığı belirtilerek grev uygulmasına geçilmemişti. Önceki gün yapılan bir törenle imzalanan sözleşmeye göre işçilere yılda 5 maaş tutarında ikramiye sağlandığı, kıdem tazminatlarının 40 güne çıkarıldığı her ay net 750 lira yakacak ödeneği alınacağı açıklanmıştır.

Yeni Haber-İş Genel Başkanı Ali Özdemir sendikal savaşımı parçalamaya yönelenlerin çabaları üzerine açıklama yaptı

"Yeni Haber-İş karar organları örgütü parçalamak isteyenleri soyutlamıştır,,

ANKARA (İSTA)

DİSK'e bağlı **Türkiye Yeni Haber-İş Sendikası** Genel Kurulu bugün Ankara'da toplanırken örgüt içinde uzun dönemdir gelişen olayların yeni bir noktaya ulaştığını belirten ve gelişen son olayları açıklayan sendika Genel Başkanı **Ali Özdemir** onur kurulu kararıyla genel başkanlığı düşürülmüş ve kesin ihraç kararı alınmış **Mustafa Cengiz Acar** ve yandaşlarının haberleşme işçilerinin sendikal birlik savaşımını bölmeye çalıştığını açıklamıştır.

Yeni Haber-İş Sendikası Genel Başkanı **Ali Özdemir** basına yaptığı açıklamada, **Türkiye Yeni Haber-İş Sendikası'nın** sınıf ve kitle sendikacılığı savaşımında ileri mevzilere ulaşmış olduğu vurgulayarak sendikanın bölünmesine çalışan Mustafa Cengiz Acar ve yandaşlarının sarı sendikacıları aratırcasına hareketler içinde bulunduğunu söylemiştir. **Özdemir**, ihraç edilmiş bulunan Mustafa Cengiz Acar'ın suistimaller ve yolsuzluklar içinde bulunmuş olduğunu da söyleyerek özetle şunları söylemiştir:

«Bilindiği gibi sendika binamız yakılmıştı. O zaman hiç bir mali evrakın yanmadığını söyliyen bu kişiler, denetleme kurulu ve hesap tetkik komisyonlarına hesap verme durumunda kalınca birçok mali evrakın yandığını söyleyerek ve bununla da yetinmeyerek sahte ve sonradan düzenlenmiş naylon faturalar göstermişlerdir. Ni tekim denetimlerini yapan organlar, yüzbinlerce liralık paranın zimmetlerinde olduğunu açığa çıkarmıştır. Bu yolsuzlukların yanı sıra bu kişilerin sendikal mücadeleyi engellemeye çalışmış olmaları ilginçtir. İşi o kadar ileri götürmüşlerdir ki toplusözleşmeleri işçilere şantaj olarak kullanma yoluna gitmişlerdir.»

«MAOCU KARŞI DEVRİMCİLERLE ELELE SALDIRILAR DÜZENLENDİ»

Bütün bu gelişmeler ve olaylar nedeniyle Mustafa Cengiz Acar ve yandaşlarının sendikadan kesin ihraç edildiğini belirten Yeni Haber - İş Sendikası Genel Başkanı **Ali Özdemir**, bu kişilerin karşı devrimci maocularla ilişkilerini gizlemeye çalıştıklarını ancak bunu daha sonra açığa çıkararak 22 Haziran günü Genel Merkez binasını bastıklarını açıklamış bu kişilerin 18 Haziran'da yapılan Ankara Şubesi Genel kuruluna katılmayarak hesap vermekten kaçtıklarını söylemiştir. **Ali Özdemir** açıklamasında ayrıca şu konulara da değinmiştir:

«İşçilere hesap vermekten kaçanlar 24.6.1978 günü yasa ve tüzük hükümlerine aykırı olarak 20 kişiyle kongre yapmaya kalkışmışlardır. Kaldı ki bu kişilerin, yukarda belirtilen yolsuzluklardan ve tüzük hükümlerini çiğnediklerinden dolayı 20.6.1978 tarihinden itibaren sendikamızla ilişkileri kesilmiştir. Yapmak istedikleri şube kongresi için yetkisiz olduklarından dolayı 10. Asliye Hukuk Mahkemesi itiyadi tedbir kararı koydurtmuştur. Bu kararı kendilerine tebliğ eden ve icra yoluyla giden sendikamız avukatlarından Uğur Söylemezoğlu'na kutsal yandaşları Maocuları saldırtarak yaralatmışlardır. Hızını alamıyan Mustafa Cengiz Acar ihraç edilmesine rağmen sendikamızın hesabının bulunduğu bankayı dolandırarak 17.000 Lirayı daha zimmetine geçirmiştir. 06 RF 882 plakalı sendikamız arabasını kaçırarak bir haftadır kendi özel işleri için kullanıyor. Doğal olarak bu yolsuzluklar için gerekli mercilere başvurulmuştur.»

«OYUNLARI KARAR ORGANLARI ENGELLEDİ»

Türkiye Yeni Haber-İş Sendikası Genel Başkanı **Ali Özdemir** açıklamasında saldırıların sınıf ve kitle sendikacılığını güçsüz kılmaya yönelik olduğunu belirtmiş, bütün bu oyunların tekelci sermayenin oyunları olduğunu söylemiştir. Olayları değerlendirerek sınıfsal bir görev yerine getirerek sendika organlarının tabanından aldıkları güçle bu oyunları açığa çıkardığını açıklayan **Özdemir**, sendika yıkıcılarının çırpınışlarının boşuna olduğını belirtmiştir.

GERNEL KURUL BUGÜN TOPLANIYOR.

Bilindiği gibi bugün toplanacak olan Yeni Haber-İş Sendikası genel kurul öncesi Merkez Yönetim Kurulu çalışmalarına başlamış ve denetleme ve onur kurulları sendikanın Genel Başkanı durumunda bulunan Mustafa Cengiz Acar'ın tüzük ve yasa dışı çalışmalarını tespit etmişti. Bununla birlikte diğer arkadaşlarının da durumunu saptayan sendikanın karar organları Mustafa Cengiz Acar başta olmak üzere Bekir Ağeryılmaz, Bekir Bahçeci, Mustafa Çelenk, Münir Özcan, Abdülkadir Temizer kesin olarak sendika üyeliklerinden uzaklaştırılmış aynı zamanda 3 kişiye de 6 ay süreli geçici ihraç kararı verilmiştir.

Bu arada sendikal birlik savaşımını zedelemeye ve örgütü bölmeye karşı önlemlerin ele alınacağı Yeni Haber-İş Genel Kurulunun haberleşme işçilerinin sendikal birliği için etkin kararlar alacağı bildirilmektedir. Demokratik sınıf ve kitle sendikacılığının işkolunda yapısını koruması ve daha geniş düzeye yayılması bu genel kurulda görüşülecek konular arasındadır.

★ ÖZDEMİR, SENDİKA GENEL BAŞKANLIĞI YAPAN MUSTAFA CENGİZ ACAR'IN YOLSUZLUK YAPTIĞINI VE SENDİKANIN ARABASINI VE ON YEDİ BİN LİRASINI ÖZEL İŞLERİ İÇİN KULLANDIĞINI AÇIKLADI..

★ TÜRKİYE YENİ HABER-İŞ SENDİKASININ GENEL KURULU BUGÜN YAPILIYOR...

★ SINIF DÜŞMANI BURJUVA AJANLARININ SENDİKAL SAVAŞIMI BALTALAMAYA VE ÖRGÜTÜ GÜÇSÜZ DÜŞÜRMEYE ÇALIŞTIĞI BELİRTİLDİ...

SÖMÜRÜYE KARŞI

mehmet baysal

Yeni referandum kararları

İşyerlerinde yetkili sendikanın belirlenmesinde, kayıtlar üzerinden sonuç alınamaması üzerine, çıkmaza giren toplu iş sözleşmesi düzenine çözüm getirecek tek ve gerçekçi yöntem olan, gizli oy açık sayım esasına dayalı referandum konusu güncelliğini sürdürüyor.

Referandum yönteminin Yargıtay kararları ile kapatılmış olmasına karşın, soruna çözüm arayan mahkemeler, referandum kararı vermeğe devam ediyorlar.

Çalışma Bakanlığı'nın irade beyanı niteliğindeki, durum saptaması genelgesi ile yapılan uygulamaları Yargıtay'ın sürekli olarak bozma eğilimi göstermesi ve Bakanlığın genelgesinin iptaline ilişkin, Danıştay'a açılan yürütmenin durdurulmasına ilişkin istemin reddolunmasından sonra, yargı organlarının kararlarında da çelişik bir durum ortaya çıkmıştır.

Bugün, sınırlı bir şekilde sürdürülen irade beyanı uygulamalarının, sahtecilikler karşısında demokratik bir uygulama olduğunu savunmakla birlikte, açık oylama yöntemi olması nedeni ile, işçiler üzerinde yoğun baskıların sürdürülmesinden, zaman zaman işçilerin gerçek iradelerini belirleyemedikleri gerçeğini de unutmamak gerekir. Bu nedenle sahtecilikler karşısında, işyerinde gerçekten örgütlü sendikanın belirlenebilmesi için, işçilerin özgürce iradelerini belirleyebilecekleri gizli oylama yönteminin gerçekleştirilmesi gerekir.

Yargıtay kararlarında, sürekli olarak bilirkişi yöntemini oluşturmak istemişse de, bundan da olumlu sonuç alınamamıştır. Binlerce üye kayıt fişini aylarca inceleyip sonuca varamayan ve sonunda irade beyanı yapılmasını öngören bilirkişi raporları da bulunmaktadır.

Bilirkişi yönteminin gerçekçi bir çözüm olmaması nedeni ile, mahkemeler soruna çözüm bulabilmek için Yargıtay kararları ile çelişmeyi de göze alarak, sürekli olarak irade beyanı ve referandum kararlarını sürdürmektedirler.

Yargıtay ise, sürekli olarak üç yıl önce verdiği bir karara karşı, sıkı bir bağlılık içinde, gelişen sosyal yaşamın gerisinde kalmış ve soruna çözüm getirmek yerine, sorunun çapraşıklaşmasına yol açmıştır. 275 sayılı yasada yetkili sendikanın belirlenmesinin mutlaka kayıtlar üzerinden yapılacağı şeklinde bir hüküm yoktur. Gerçeği saptamada çeşitli ispat araçları kullanılabilir. İspat araçlarının en gerçekçisi de işçinin kendi iradesine başvurmaktır.

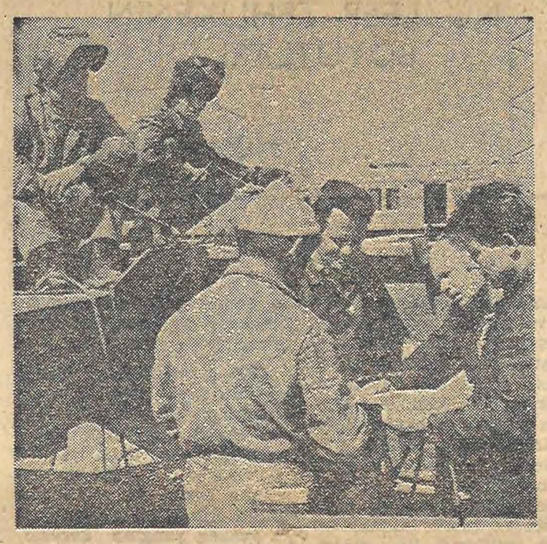
Yine 81 nolu Uluslar Arası Sözleşmenin onanmasına dair olan, 5690 sayılı yasada, iş müfettişlerinin inceleme süreçleri içinde işçi, işveren ve sendikacının ifadelerine başvurmaları yöntemi, yasal bir düzenleme olarak yer almıştır. Yetkili sendikanın belirlenmesinin incelenmesi aşamasında da, bu nedenle işçinin iradesine başvurulması aynı zamanda yasal bir gerekliliktir de.

Yetki konusunun sürekli bir çıkmaza girdiği günümüzde bu çıkmaz, çözümü de içinde taşımakta ve çözümün referandum olduğu her geçen gün somut olarak belirlenmektedir. İzmir 1. İş mahkemesinin geçtiğimiz günlerde verdiği referandum kararı bu açıdan önemlidir.

Bu kararlar sonucunda ve uygulamada gözüken kayıtlar üzerinden, yetkili sendikanın belirlenmesinin sahtecilik durumları karşısında olanaksızlığı gerçeğini, Yargıtayımız da artık kabul etmeli ve gelişen olayların gerisinde kalan kararlarını değiştirmelidir. Toplu iş sözleşmesi düzeninin bugün içine girdiği çıkmazdan kurtulabilmesi için, bu bir gereklilikdir ama asıl çözüm, **referandumun bir an önce yasalaşmasıdır.**

Bulgaristan'da işkazası oranı çok düşük

BULGARİSTAN'DA İŞGÜVENLİĞİ SORUNLARINDA SENDİKALAR SÖZ SAHİBİ

Bulgaristan İş Yasalarına göre «İş Güvenliği» kavramı şu temel noktaları içermektedir: Makina ve elektrikten sakınmak üzere sağlanan iş güvenliği, ısı, nem, havadaki toz, aydınlatma, gazların zararlı etkisi ve diğer etkenlerin denetiminde sağlanan işyeri temizliği...

Bulgaristan Sendikaları Merkez Konseyi İş Güvenliği Şubesi bu alanda denetim organı olarak çalışmaktadır. Şube, emekçilerce seçilen işçi temsilcileriyle birlikte eylem yürütmektedir.

SENDİKALAR ETKİN ÇABA GÖSTERİYORLAR

Sendikaların iş güvenliği konusunda uyguladığı denetim sayesinde 1973-1976 dönemin de iş sırasında sakatlanmalar yüzde 32 oranında azaldı ve daha yarım milyon kadar kişinin çalışma koşulları iyileştirildi. Bu arada maden çıkarımında titreşimlerle ilgili bazı sorunlar çözüme bağlandı, traktör ve diğer tarım makinalarında tam güvenlik sağlandı, kimyasal maddelerle çalışanların zehirlenmesine yolaçabilecek nedenler ortadan kaldırıldı. Bu sonuçlar 120.000 sendikacının özenle çalışmaları sayesinde sağlandı.

«HERŞEY İNSAN ÇIKARINA HERŞEY İNSAN İÇİN»

Halk Meclisi 1976-1980 yılları yani yedinci Beş Yıllık Gelişim Dönemi için iş güvenliği, işyeri temizliği, yangın önleme ve söndürme konusunda bir ulusal program onayladı. Bu program sosyalist düzenin ana ilkesi olan «Herşey insanın çıkarına, herşey insan için» ilkesine uygun düşmektedir. İçinde bulunulan beş yıllık dönem de ekonominin bütün işkollarında ve üretim alanlarında çalışma koşullarının iyileştirilmesi için 1 milyar 538 milyon leva harcanması öngörülmektedir. Bu ödenekler geçen beş yıl süresince aynı amaçla kullanılan paradan dört kat fazladır. Programda gürültü ve titreşimle mücadele, zararlı kimyasal maddeleri bertaraf etme, tekstil, çimento ve maden sanayiinde havadaki tozu temizleme gibi problemlerin çözümü üzerinde önemle durulmaktadır. Ayrıca elverişli koşullar da çalışanların göreli payının yüzde 17 artırılması, iş kazaları sayısının yüzde 35 azaltılması öngörülmektedir. Hemen şunu belirtmek gerekir ki, Bulgaristan'da iş kazaları sayısı halen Avusturya, İsviçre gibi gelişmiş kapitalist ülkelere oranla üç kat daha azdır. Maden sanayiinde bu sayı Federal Almanya, İtalya, Fransa'ya oranla 8-10 kat daha düşüktür.

ÖZNEL UNSURLARIN ÇÖZÜMÜNE DOĞRU

Şimdilerde üzerinde durulan başlıca sorun, kazalara neden olan öznel faktörün ortadan kaldırılmasıdır. Bu yönde güvenli iş yöntem ve becerilerinin benimsetilmesi amacıyla emekçilerin eğitimine büyük önem verilmektedir. Yönetim ve yürütme elemanlarının eğitimiyle ilgili bir sistem kurulmuştur. Bu eğitim sistemi Bulgar Sendikaları tarafından denetlenmektedir.

1975 yılında Cenevre'de Avrupa ülkeleri sendika kuruluşlarının bir konferansı yapıldı. Konferans çalışma koşullarının iyileştirilmesi amacıyla ulusal programlar hazırlanmasını salık verdi. Bulgaristan bu tavsiyeye uyan ilk ülkelerden biriydi. Bu tutum Bulgar sendikalarının iş güvenliği alanında son derece büyük titizlikle çalıştığını kanıtlamaktadır. Doğal olarak alınan önlemler sonucunda çalışma koşulları daha da iyileşecektir.

MADEN-İŞ 2. BÖLGE TEMSİLCİLER KURULU YAPILDI.

İşçilerin 15-16 Haziran Gecesine alınmaması kınandı

Maden-İş Sendikası 2. Bölge (Ankara) Temsilciler Meclisi bölgeye bağlı işyerleri baştemsilcileri, temsilci ve lokal yönetim kurulu üyelerinin katılması ile toplanmıştır.

Toplantıda bir konuşma yapan Maden-İş Sendikası 2. Bölge Temsilcisi **Ekrem Aydın**, sosyalist sistem, ulusal kurtuluş savaşları ve uluslararası işçi sınıfı mücadelesinin Sovyetler Birliği öncülüğünde dünyaya damgasını vurduğunu belirterek **«Ülkemiz emperyalizmin güdümünde az gelişmiş bir kapitalist ülkedir. Emperyalizmin alt örgütleri, tekeller, holdingler büyük toprak sahipleri, bankerler, sigorta şirketleri, soyguncu ve talancı düzenin temelini oluşturmaktadır. Bu temel üzerinde onu koruyan devlet aygıtı yürürlüktedir. Bu mekanizma var olduğu için işsizlik, yoksulluk, baskı zülüm ve faşizmin tırmanması devam etmektedir.»** demiştir.

Daha sonra Maden-İş Sendikası 2. Bölge temsilciler kurulu karar komisyonunun hazırlamış olduğu önerileri görüşerek oybirliği ile kabul etmiştir. Kararlar arasında 15-16 Haziran direnişini kutlama gecesinde işçilerin geceye alınmamasını kınama kararı alınmıştır. 6-7 Temmuz günü toplanacak olan DİSK ve DİSK'e bağlı sendikaların yürütme kurulu toplantısında DİSK Genel Kurulunda alınmış bulunan anti-faşist, anti-emperyalist ve anti-tekel cephe ve eylem birliği kararının ele alınması ve UDC'nin hayata geçirilmesi istenmiştir.

Maden-İş Sendikası 2. Bölge Temsilciler kurulu toplantısında daha sonra bölge yönetim kurulu seçimleri yapılmıştır. **Metin Kepekli Mustafa Aytekin, Saim Ünal** ve **Sadık Semet** oybirliği ile yönetim kurulu üyeliklerine getirilmişlerdir.

91 işçinin kurşundan zehirlenmesi üzerine Mutlu Akü Çalışma Bakanlığı tarafından kapatılıyor

ANKARA (ANKA)

Çalışma Bakanlığı işyeri sağlık koşulları ciddi tehlikeler gösteren İstanbul'daki Mutlu Akü Fabrikasında üretimin geçici olarak durdurulmasına karar vermiş, ve bu konuda gerekli işlemleri yürütmek üzere İstanbul İşçi Sağlığı Grubu Başkanlığı'na gerekli önlemlerde ve girişimde bulunma yetkisi vermiştir. 633 işçinin çalıştığı Mutlu Akü Fabrikasının kapatılıp kapatılmaması kurulacak bir komisyonun vereceği karardan sonra kesinlik kazanacaktır.

Çalışma Bakanlığı bir ihbar üzerine Mutlu Akü Fabrikasında incelemelerde bulunmak amacıyla 18 Ocak 1978 tarihinde üç kişiden oluşan bir iş güvenliği müfettişi grubunu görevlendirmiştir. İş müfettişi grubu fabrikada yaptığı incelemelerden sonra hazırladığı raporda Mutlu Akü Fabrikasındaki, **«solunabilir havada kurşun toz ve dumanlarının normalin çok üstünde olduğunu»** saptamışlardır.

Aynı raporda 863 işçinin çalıştığı fabrikada kurşun emme sistemlerinin de yetersiz olduğu kaydedilmiştir.

Öte yandan Mutlu Akü Fabrikasındaki işçilerin ciddi tehlikelerle karşı karşıya bulundukları Sosyal Sigortalar Kurumu Eyüp Hastanesi tarafından da saptanmıştır.

Eyüp Hastanesinin 11 Mayıs 1978 tarihli raporunda Mutlu Akü Fabrikasında 203 işçi de meslek hastası şüphesi görüldüğü yapılan incelemeler sonucunda da 91 işçide mesleki kronik kurşun zehirlenmesi bulunduğu belirtilmiştir.

Adnan Ersöz'ün MİT

(Baştarafı 1. Sayfada)

lerde en güçlü aday haline gelmiş ve bu konuda üst düzeyde kuvvetli bir eğilim oluşmuştur. Bu arada «Adnan Ersöz'ün müsteşarlığa atanmayı istemediği» şeklinde söylentilerin yayıldığı, ancak bu söylentilerin kasıtlı olarak çıkarıldığı ve gerçeğe uymadığı hükümet çevrelerince ifade edilmektedir. Son günlere kadar MİT Müsteşarlığı için Adnan Ersöz, eski Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Hilmi Fırat, emekli Hava Korgeneral Faruk Oralp üzerinde durulmaktaydı. Başbakan Bülent Ecevit'in yurda dönüşünden sonra yapılan temas ve değerlendirmelerde emekli Orgeneral Adnan Ersöz'ün müsteşarlığa atanması ihtimalinin kuvvetlendiği öğrenilmiştir. Bilindiği gibi Adnan Ersöz İstanbul Birinci Ordu Komutanlığı yaparken, Kara Kuvvetleri Komutanlığına atanması sözkonusu olmuş ancak bu atamaya zamanın Başbakanı Süleyman Demirel karşı çıkmıştı. Ersöz, Kara Kuvvetleri Komutanlığına atanamayınca süresi dolduğu için emekliye ayrılmıştı.

GÜRGÜÇ İZNİNİ KULLANIYOR

Süresi 13 Temmuzda dolacak olan MİT Müsteşarı Hamza Gürgüç'ün iznini kullanmaya başladığı öğrenilmiştir. Gürgüç'ün emeklilik işlemine kadar iznini sürdüreceği ve bu arada hizmetlerin müsteşarlıktaki ikinci yetkili tarafından yürütüleceği belirtilmektedir.

Işıklar, ILO'da DİSK'in temsili konusunu Lahey Adalet Divanı'na götüreceklerini açıkladı

İSTANBUL (THA)

İLO kısa adıyla anılan Uluslararası Çalışma Örgütünde DİSK'in temsili konusunda çıkan anlaşmazlıklarla ilgili olarak THA Muhabirine bir açıklama yapan DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar «İLO'da DİSK'in temsil edilmesi konusunda birçok örgüt kararlıdır. Biz de bu konuda gerekirse Lahey Adalet Divanına başvurma kararındayız. Benzeri bir durumdaki başvuruda Lahey Adalet Divanı'nın aleyhte kararı vardır» demiştir. Işıklar, ayrıca konu ile ilgili olarak yaptığı açıklamada «Türk-İş'i değil, hükümeti suçlu görmekteyiz» şeklinde konuşmuştur.

Konu ile ilgili olarak basın organlarında yeralan haberlerin eksiklikler taşıdığını belirten Işıklar, gelişmeleri anlatırken **«DİSK, İLO toplantısında Türkiye'de işçi sınıfının tam olarak temsil edilmediği gerekçesiyle DİSK Temsilcisi Sina Pamukçu başvurmuştur. Bu başvuru reddedilmemiş, hükümetin Türkiye'de temsilci saptarken DİSK ile görüşme yapıp yapmadığının hükümete sorulması kararına bağlanmıştır. Bu diğer birçok ülkede de böyle olmaktadır. Hükümetler sırayla bazı konfederasyonları asil, bazılarını da gözlemci olarak İLO toplantılarına göndermektedirler. Ve böylece o ülkenin işçi sınıfı tam olarak temsil edilmektedir. Ancak, Türkiye işçi sınıfı tam anlamıyla temsil edilmemektedir»** demiştir.

Otopark Yönetmeliğinin iptali için İmar İskan Bakanlığı'na başvurildu

İSTANBUL (İSTA)

TMMOB'ye bağlı Mimarlar Odası, İnşaat Mühendisleri Odası, Makine Mühendisleri Odası İstanbul şubeleri ile Türkiye İnşaatçılar Federasyonu tarafından hazırlanan ve halen yürürlükteki otopark yönetmeliğinin iptalini isteyen ikibin imzalı bir dilekçe İmar ve İskan Bakanlığı'na iletilmiştir.

Konu ile ilgili olarak yapılan ortak açıklamada tutarlı bir ulaşım politikası olmadan ve şehir nazım planları veya imar planları seviyesinde ulaşım kararları olmadan yapılan yönetmelik veya yönetmelik değişikliklerinin otopark sorununa kalıcı bir çözüm getirmeyeceği vurgulanmış ve şöyle denilmiştir:

«Otopark yönetmeliği ile getirilen ve otopark yapmayan yerler için uygulanan bedel usulü, bir otopark vergisi getirmiştir. Bu vergi bina maliyetlerini ve dolayısı ile kiraları artırmıştır. Söz konusu bedel küçük ve orta boy inşaatçılara yük getirmiş ve konut yatırımlarını en gelleyen bir faktör olmuştur. Bunun yanısıra bürokratik yükler artmış, projelere aykırı uygulamalar çoğalmıştır.»

Ortak açıklamada, kent ölçeğinde ulaşım kararları ile ele alınmayan otopark yönetmeliğinin beklenenin aksine karışıklık ve zarar yarattığı belirtilerek bu yönetmeliğin iptali için, Türkiye İnşaatçılar Federasyonu'nun denetiminde ve Mimarlar Odası, İnşaat Mühendisleri Odası, Makine Mühendisleri Odası İstanbul şubelerinin de katılımı ile bir imza kampanyası açıldığı, toplanan 2 bin imza ile birlikte iptal istemini içeren dilekçenin İmar ve İskan Bakanlığı'na iletildiği bildirilmiştir.

Plastik kaçakçılığı yapan 3 fabrikatör yakalandı

İSTANBUL, (İSTA)

İstanbul Belediyesi İktisadi Teftiş Heyetinin bir araştırması sonucu yurda kaçak olarak ton larca plastik hammaddesi soktukları öne sürülen bir fabrika nın üç yetkilisi Mali Şube Gümrük Grubu tarafından yakalanarak gözaltına alınmışlardır.

Toptaşı Davutpaşa Caddesi 2 Nolu yol üzerinde TETBAŞ Tekstil ve Konfeksiyon Sanayii'ne ait Erdinç Fermuar Fabrikasında İktisadi Teftiş Heyetleri tarafından yapılan kontrol sonucu yaklaşık 2 milyon lira değerinde 20 ton özel plastik hammaddesi elegeçirilmiştir. Faturasız olduğu belirtilen 20 ton plastik hammaddenin kaçak olarak yurda sokulduğunu öne süren ilgililer kaçakçılık olayı ile ilgili oldukları gerekçesi ile sözkonusu şirketin ortaklarından **Saul Saffati, Avram Levis** ile **Örsel Yükselgil** adlı yöneticilerinin gözaltına alındıklarını bildirmişlerdir.

Buca'da

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

gözaltına alınmıştır. Bu arada Fatma Gönen adlı yaşlı bir kadın da yıkım sırasında kalp krizi geçirerek Buca SSK Devlet Hastanesinde tedavi altına alınmıştır. Semt sakinleri yıkımla ilgili olarak yetkilileri suçlamışlardır.

Demokratik

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Yemen'de Devlet Başkanlığına Başbakan **Ali Nasır Muhammet** getirilmiştir. Öteyandan, CİA gü dümünde girişilen karşı devrim hareketinin Ulusal Cephe tarafından tamamen etkisiz hale getirildiği bildirilmiştir.

Kuzey Yemen Cumhurbaşkanı **El Gaşmi'nin** evine gönderilen bir paket bombanın patlaması sonucu ölmesi üzerine, **Demokratik Yemen** yönetimi sorumlu tutulmak istenmiş ve olaydan iki gün sonra da **Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti'nde** bir karşı devrim hareketine girişilmiştir. Ayaklanmadan iki gün önce yapılan Başkanlık Konseyi toplantısına katılmayan ve Maocu olduğu belirtilen **Salim Robaya Ali'nin** gerici darbenin düzenleyicisi olduğu Ulusal Cephe Lideri **Abdülfettah İsmail** tarafından açıklanmıştır. **Salim Robaya Ali**, dün yapılan mahkemesi sonucu idama mahkûm edilmiş ve kurşuna dizilerek öldürülmüştür. Devlet Başkanlığına Ulusal Cephe tarafından Başkan **Ali Nasır Muhammet** getirilmiştir.

SOVYETLER KUZEY YEMEN'E ÜZÜNTÜLERİNİ BİLDİRDİ

Öteyandan, Sovyetler Birliği dört gün önce bir suikast sonucu öldürülen El Gaşmi ile ilgili olarak Kuzey Yemen'e gönderdiği bir mesajda üzüntülerini bildirmiştir. El Gaşmi'nin öldürülmesi üzerine üç Arap ülkesinde yas ilan edildiği de Irak Haber Ajansı tarafından belirtilmiştir.

Kendi paraları ile yurt dışında öğrenim yapacaklara döviz tahsis edilecek

ANKARA (İSTA)

Milli Eğitim Bakanlığından dün bir açıklama yapılarak 1978-1979 öğretim yılında kendi paraları ile yurt dışında öğrenim ya da ihtisas yapmak isteyenlere döviz tahsis edileceği belirtilmiş, tahsislerin Üniversitelerarası Seçme Sınavlarında alınan puanlara göre yapılacağı bildirilmiştir.

Üniversitelerarası Seçme Sınavlarından sonra 15 gün içinde kaç puana döviz tahsis edileceğinin de ayrıca ilan edileceği belirtilen açıklamada üniversite, akademi ve yüksekokul mezunlarının gerekli belgelerle birlikte 1 Temmuzdan itibaren Milli Eğitim Bakanlığına başvurabilecekleri bildirilmiştir.

Korutürk'e İtalya'nın en yüksek Liyakat Nişanı takıldı

ANKARA, (İSTA)

Özel bir uçakla önceki gün Cumhurbaşkanı **Fahri Korutürk'e** İtalya'nın en yüksek liyakat nişanını vermek üzere Türkiye'ye gelen İtalya Dışişleri Bakanı **Arnold Farloni** Dışişleri Bakanı **Gündüz Ökçün** ve Başbakan **Bülent Ecevit'le** görüştükten sonra dün ülkesine dönmüştür. Bu arada Dışişleri Bakanları başkanlığında iki ülke heyet'leri arasında yapılan görüşmelerde ikili ilişkiler üzerinde durulmuştur.

Dışişleri Bakanlığı yetkilileri, Türkiye Dışişleri Bakanı **Gündüz Ökçün'ün** görüşmelerde hükümetin iktidara geldiğinden bu yana dış politik tutumu, NATO ile ilgili görüşleri ile Türkiye'nin genel ekonomik ve siyasal durumu hakkında bilgi verdiğini hatırlatmış'lardır. İtalya Dışişleri Bakanı **Farloni'nin** de aynı şekilde genel bir açıklama yaptığını ifade eden yetkililer Dışişleri Bakanlığında bir saat kadar süren görüşmelerden sonra İtalya Dışişleri Bakanına verilen öğle yemeğinde daha özel konuların ele alındığını bildirmişlerdir.

Dışişleri Bakanı Ökçün görüşmeden önce yaptığı açıklamada, Türkiye Hükümetinin, İtalya ile ikili ilişkilerin geliştirilmesini arzuladığını belirterek **«özellikle, 1976 yılında yapılmış olan İktisadi Sınai ve Teknik İşbirliği Anlaşmasına içerik vermek istiyoruz»** demiştir.

CUMHURBAŞKANI'NA LİYAKAT NİŞANI VERİLDİ

Öteyandan İtalya Dışişleri Bakanı Arnold Farloni dün saat 17.30'da Cumhurbaşkanı **Fahri Korutürk'e** İtalya'nın en yüksek liyakat nişanını İtalya Cumhurbaşkanı adına takmıştır.

Bilindiği gibi İtalya bu liyakat nişanına çok önem vermekte ve çok sınırlı olarak birkaç devlet adamına takmaktadır. Cumhurbaşkanı **Fahri Korutürk'e** 1935 yılları arasında İtalya'daki Türkiye Büyükelçiliğinde ataşemilliterlik yaptığı sırada **Grand Officier** nişanı verilmişti. Protokole göre bu nişanı alan kişi ülkesinde en yüksek devlet kademesine geldiğinde İtalya'nın en yüksek nişanı verildiğinden Cumhurbaşkanı **Korutürk'e** de verilmesi kararlaştırılmıştı. Nitekim İtalyan Cumhurbaşkanı **Giovanni Leone'nin** bu nişanı takmak için Türkiye'ye geleceği bildirilmiş ancak **Aldo Moro'nun** tedhiş örgütleri tarafından kaçırılması ile bu ziyaret ertelenmiş ve daha sonra **Leone'nin** istifasıyla da ortadan kalkmıştı.

İş sağlığı ve iş güvenliği kurulu oluşturuluyor

ANKARA (ANKA)

Çalışma Bakanı Bahir Ersoy, ülke çapında iş sağlığı ve güvenliği alanında kapsamlı bir politika saptamak ve ilgili kuruluşlar arasında eşgüdümü sağlamak amacıyla ulusal düzeyde bir İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu oluşturulduğunu ve bu kurulun ilk toplantısının 7 Temmuz Cuma günü Ankara'da yapılmasının kararlaştırıldığını açıklamıştır.

Ersoy, dün verdiği demeçte, devletin, resmi ve özel kuruluşların iş sağlığı ve güvenliği alanında gösterdikleri çabanın henüz istenilen amaçları gerçekleştirmediğini belirterek, «bu durumun ortaya çıkmasında değişik kuruluşlar arasında yeteri kadar işbirliği yapılmamasının payı büyüktür» demiştir.

Ersoy'un konuya ilişkin açıklaması özetle şöyledir:

«Ülkemizin hızla sanayileşmesi yanısıra, devlet olarak, işyerlerindeki sağlık ve güvenlik koşullarına ayrı bir özen gösterilmesi zorunluğu vardır. Bu konuda şimdiye kadar alınan önlemlerin geliştirilmesi uygun görülmektedir. Bugün için iş sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin mevzuat bakımından belli bir birikim oluşmuş, bu mevzuatın uygulanmasını gerçekleştirmek amacıyla Bakanlığımız başta olmak üzere bazı Bakanlıklarda ve işyerleri düzeyinde örgütler kurulmuştur.

Ne var ki, devletin, resmi ve özel kuruluşların belli personel gücüne ve harcamalarına karşın, iş sağlığı ve güvenliği alanında henüz istenilen düzeye ulaşılamamıştır. Bu durumun ortaya çıkmasında değişik kuruluşlar arasında yeteri kadar işbirliği yapılmamasının payı büyüktür.

Söz konusu işbirliğine Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Programında değinilmiş olmasına karşın, şimdiye kadar bir girişimde bulunulmamıştır.

Konuyu bu yönleriyle ele alan Bakanlığımız ilgili Bakanlıklar, işçi sendikaları konfederasyonları, işverenler konfederasyonu, üniversiteler temsilcilerinden oluşacak ulusal düzeyde bir iş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturulmasını gerekli görmektedir.»

Malatya

(Baştarafı 1. Sayfada)

de, can kaybına sebep olmamıştır.

ÜLKÜ OCAKLARINDA DİNAMİT FİTİLİ BULUNDU

Olaydan sonra Malatya Ülkü Ocakları binasını arayan polisler, dinamit fitili bulmuşlardır. Ülkü Ocakları Malatya Şubesi, Valilik emriyle kapatılmıştır. Öteyandan TÖB-DER Malatya Şubesi de yasak yayın bulundurduğu öne sürülerek süresiz olarak kapatılmıştır.

MÜSTEŞAR NE DİYOR?

Bu arada İçişleri Bakanlığı Müsteşarı **Selami Celayir,** Malatya'da sokağa çıkma yasağı olmadığını, **«bir öğrenci grubu»**nun olay çıkarmak istemesi ve bunun halka da yansıma eğilimi göstermesi üzerine halkın dükkanlarından ve evlerinden çıkmamaları konusunda anons yapıldığını söylemiştir.

HAMİDO'NUN EŞİ DAVA AÇIYOR

AP, MHP, MSP Genel Başkanları ile görüşen Hamit Fendoğlu'nun eşi Mukaddes Fendoğlu, eşinin öldürülmesinden, Başbakan, İçişleri ve Ulaştırma Bakanlarının sorumlu olduğunu öne sürerek mahkemeye başvuracağını söylemiştir.

Ozel

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

düzenleyicisi durumundadır. Öğrencilerimizi üniversite yetkililerimiz seçecek, gruplandırmayı ise Devlet İstatistik Enstitüsü biigi sayarları yapacaktır. Sadece grupların lideri bakanlığımızın tayin edeceği kişilerden teşkil edilecektir. Bu yıl sadece üniversite öğrencilerimiz için uygulayacağımız proje, gelecek yıldan itibaren orta öğretime de indirilecektir. Bu yıl toplam 5 bin öğrencimizin yararianacağı projenin uygulanmasına 26 Temmuz'dan itibaren başlanacaktır. Amacımız iddia edildiği gibi militan yetiştirmek değildir. İdeolojik çalışma yapan kişi ve gruplar hemen dağıtılacaktır.

Amacımız yıllardan beri akıtılan genç kanları durdurmak, hangi inanç ve görüşte olursa olsun devletimizin şevkat kucakları arasına almaktır.»

Çakmur, grupların çalışma yerlerine göre bazılarının kız-erkek bazılarının ise sadece kız veya erkek öğrencilerden teşkil edileceğini de belirtmiştir.

Başbakanlıkta ve emniyet örgütünde yeni atamalar yapıldı

ANKARA (ANKA)

Başbakanlık kadrosu ve emniyet müdürleri arasındaki yeni tayin ve nakil kararları dünkü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İçişleri Bakanlığının yeni atamalarına göre Oktay Engin Emniyet Genel Müdür Muavinliğine, Y. Ziya Güler Merkez Emniyet Müdürlüğüne, Erzurum Emniyet Müdürü Naim Erden Merkez Emniyet Müdürlüğüne, Mithat Savaş Uşak, M. Uğur Emirmuşaroğulları Van, İbrahim Ulus İçel Emniyet Müdürlüklerine, Edirne Emniyet Müdürü Mehmet Timur Bursa, Manisa Emniyet Müdürü Y. Kemal Sezgin Zonguldak, Emniyet Müdürü Muavini M. Muzaffer Tunçbilek İçel Emniyet Müdürü Ahmet Karakurt Hatay, Sabri Yıldırım ve Ankara Emniyet Müdür Muavini Muzaffer Sırmalı Polis Müşavir müfettişliklerine naklen atanmışlardır.

Ayrıca, Polis Başmüfettişi Yılmaz Çapın Adana Emniyet Müdürlüğüne, Samsun Emniyet Müdür Muavini Mehmet Kökdemir Erzurum Emniyet Müdürlüğüne, İstanbul Bölge Trafik Zabıta Müdürü M. Sabri Kanlıkavak Edirne Emniyet Müdürlüğüne, Amasya Emniyet Müdür Muavini Kemal Yıldırım Bilecik Emniyet Müdürlüğüne, Giresun Emniyet Şube Müdür Muavini Mehmet Barutçu Ağrı Emniyet Müdürlüğüne terfien nakledilmişlerdir.

İçişleri Bakanlığı tayin ve nakil kararında Ankara, Konya, Samsun ve Diyarbakır Toplum Zabıta Müdürleri değiştirilmiştir. Ankara Toplum Zabıtası Müdürü F. Vural Beşcanmerkez Emniyet Müdürlüğüne, Malatya Emniyet Şube Müdür Muavini Ali Durmaz Konya Toplum Zabıta Müdürlüğüne, Ankara Emniyet Genel Müdürlüğü Şube Müdür Muavini H. Basri Çobanoğlu Samsun Toplum Zabıta Müdürlüğüne, Diyarbakır Toplum Zabıta Müdür Muavini Yüksel Tuncel Toplum Zabıta Müdürlüğüne getirilmişlerdir.

Başbakanlıkta açık bulunan kadrolara yapılan atama kararlarına göre ise, Başbakanlık Müşavirliklerine Vehbi Üner ile Hikmet Topçuoğlu, Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdür Yardımcılığına Orhan İslam Güven, Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdür Yardımcılıklarına H. Naci Bayraktar ile Nilüfer Babaç getirilmişlerdir.

Başbakanlık Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Akyürek yeni atama kararı ile görevinden alınmış yerine Aras Erol atanmıştır. Atama kararında ayrıca Organizasyon ve Metod Dairesi Başkanlığına Önal Köstem, Baş uzmanlıklara Cevdet Kethüdaoğlu, Gönül Gökteke, Müttalip Çühadar ve Güney Arıtman atanmışlardır. Uzman yardımcılıklarına ise Erol Özel, Erol Ahmet Köse, Sabri Bahadır getirilmişlerdir.

SPOR - SPOR

MENOTTİ VE ARJANTİNLİ FUTBOLCULARA 850.000' ER LİRA PRİM VERİLDİ

BUENOS AİRES, (A.A.)

Milyonlarca Arjantin'li, takımlarının 1978 Dünya Kupası Şampiyonu olmasını kutlamaya devam ederken, dev finalin yenik takımı Hollanda, hakemden, sahadan ve seyirciden şikâyet ederek ülkesine hareket etmiştir.

Binlerce Arjantin'linin doldurduğu konfeti içindeki Buenos Aires sokaklarından geçerek havaalanına giden Hollanda'lılar, hakemin final maçında son derece kötü bir yönetim tarzı gösterdiğini, seyircinin ise «sporımenlikle bağdaşmayan hareketlerde bulunduğunu» ileri sürmüşlerdir.

Futbolcuların çoğu da, River Plate sahasından şikayet etmiştir. John Rep, sahanın hem sert, hem de engebeli olduğunu belirterek: «final maçı, başka bir ülkede veya başka bir kentte oynansaydı, biz kazanırdık» demiştir.

PRİMLER DAĞITILDI

Öteyandan şampiyon Arjantin'lilere, vaat edilen primler dağıtılmıştır. Başta menajer Cesar Luis Menotti olmak üzere kadroda bulunan 22 futbolcunun her birine 34 bin dolar (yaklaşık 850.000 lira) verilmiştir.

Organizasyon Komitesi de, maçlar sırasında 35 milyon dolarlık bilet satıldığını ve bunun, herhangi bir spor organizasyonu için yeni bir rekor teşkil ettiğini belirtmiştir. Ancak Arjantin'in kupa için 700 milyon dolar harcadığı düşünülürse, gişe hasılatının fazla bir anlam ifade etmediği anlaşılabilir.

KAMP DAĞILDI

Bu arada Arjantin kampı final maçından hemen sonra dağılmıştır. Turnuva boyunca yedek beklediği için Menotti'ye kızan ve maçtan sonra verilen zafer partisine katılmayan Norberto Alonso Ekvatör'e gitmiştir. Aynı şekilde partiyi boykot edenlerden Ricardo Villa ile Jose Valencia da, Buenos Aires'ten ayrılmışlardır.

Kupanın yıldızı olan Mario Kempes, İspanya'daki takımı Valencia'ya dönmeden önce Arjantin'de bir ay tatil yapacağını söylemiştir.

Takımın as elemanlarından olan kaleci Fillol, bek Alguin ve Tarantini ile forvet Luque'nin de, yakında yabancı takımlar ile anlaşarak Arjantin'den ayrılacakları sanılmaktadır.

MEKSİKA'DAKİ DÜNYA ŞAMPİYONLUĞU İÇİN SERBEST VE GREKOROMEN MİLLİ TAKIM ADAYLARI BİRLİKTE ÇALIŞIYOR

BURSA, (THA)

Meksika'da yapılacak Dünya Güreş Şampiyonasına katılacak Serbest ve Grekoromen Güreş Milli Takım adayları, minder çalışmalarını Uludağ'da kaldıkları otelin 40 metre karelik diskoteğinde yapmaktadır.

Serbest ve Grekoromen Güreş Milli Takım adayları Dünya Şampiyonası için biraraya gelmişler ve ilk kez minder çalışmalarını birlikte yapmaya başlamışlardır.

Grekoromen Güreş Milli Takım antrenörü Necdet Uçar, Grekoromencilerin Serbestçilerle minder çalışmalarını birlikte yapmalarının serbest güreşçiler için büyük yarar sağlayacağına inandığını bildirmiş, şöyle demiştir:

«Serbestte özellikle ileri kilolarda güreş ağırlaşmakta, belüstü oyunları yani Grekoromen oyunları puan getirmektedir. Grekoromen'in yenici oyunlarını serbestçilerin bir Grekoromenci rakiple birlikte öğrenmesi ve uygulamaya çalışması büyük yarar sağlayacaktır. Haftada en az bir gün serbestçiler grekoromencilerle çalışma yapacaklar.»

13 Haziranda başlayan kamp çalışmalarında 22 Hazirana kadar nefes açıcı ve güç geliştirici çalışmaları yaptıklarını, bu arada bir kez de Uludağ'ın zirvesine çıktıklarını açıklayan antrenör Uçar 22 Haziranda itibaren minder çalışmasına başladıklarını söylemiştir.

Uçar 3-4 Temmuzda yapılacak milli takım seçmelerinden sonra minder çalışmalarının ağırlaşacağını, şimdilik her güreşçinin minderde 3 devre halinde 5'er dakikalık çalışma yaptığını bildirmiştir.

COSMOS TURNEYE ÇIKIYOR, İSTANBUL'DA GALATASARAY VE BİR BAŞKA TAKIMLA DA OYNAYACAK

NEW YORK, (A.A.)

Cosmos Kulübünün yardımcısı Rafael de la Sierra takımının önümüzdeki sonbaharda, Latin Amerika ve Avrupa ülkelerini kapsayan iki aylık bir turneye çıkacağını açıklamıştır.

Cosmos, 3 ya da 9 Eylül günü New York'ta Boca Juniors ile bir dostluk maçı oynadıktan sonra Federal Almanya'ya gidecek ve orada 15 Eylül günü, şimdi kendi kadrosunda bulunan «Kayser Franz» Beckenbauer'in eski takımı Bayern München'le ardından da başka bir Federal Alman takımı ile karşılaşacaktır.

Açıklamaya göre, Cosmos daha sonra İspanya'da Real Madrid ve Barselona ya da FC Valence, Belgrat'ta Kızılyıldız ve İstanbul'da da Galatasaray ya da başka bir Türk takımı ile oynayacaktır. Bu arada Paris'te de bir ya da iki karşılaşma yapılması düşünülmektedir.

Cosmos Avrupa'dan sonra Arjantin'e geçecek ve 15 Kasım günü Boca Juniors ile oynayacak daha sonra da Uruguay, Brezilya ve Honduras'ta karşılaşmalar yapacaktır.

Aralık ayı ortasında sona erecek iki aylık turnenin kesin olarak bilinen iki maçı dışındaki maçların günleri ise henüz belli olmamıştır.

Petrol Ofisi benzin

(Baştarafı 1. Sayfada)

yileri, TABGİS Başkanı Galip Jabban başkanlığında bir toplantı yaparak sorunu ele almışlar, daha sonra yayınladıkları bildiride akaryakıt yokluğunun sorumlusunun hükümet olduğunu iddia etmişlerdir.

Diğer taraftan, ATAŞ'ın önümüzdeki günlerde düşük kapasite ile de olsa yeniden üretime başlamasıyla ortaya çıkan darlığın önemli ölçüde azalacağını kaydeden Enerji Bakanlığı yetkilileri, 20 bin ton benzinin ithal edildiğini ve bu benzinin önümüzdeki günlerde Türkiye'ye geleceğini bildirmişlerdir.

BENZİN SIKINTISINDAN EKİNLER SULANAMIYOR

Bu arada Suruç Ovasında 20 bin dönüm arazide ekili pamuğun akaryakıt sıkıntısı nedeniyle sulanamadığı bildirilmiştir.

Akaryakıt sıkıntısı nedeniyle motor pompalarının çalıştırılamadığını, bu nedenle bölgede ekili 20 bin dönüm pamuk mahsülünün ise kurumaya yüz tuttuğunu belirten çiftçiler, gerekli önlem alınmadığı taktirde, bu yıl pamuk üreticilerinin yüz milyon lira dolayında zarara uğrayacaklarını öne sürmüşlerdir. Suruç Kaymakamı Erol Çakır, akaryakıt sıkıntısının bölgede sözkonusu olduğunu, moto-pompların çalışmaması nedeniyle pamuk tarlalarının sulanamadığını doğrulamış, gerekli önlemlerin alınmasına çalışıldığını söylemiştir.

MHP ve

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

cağini bilmesi gerekir. Faşist saldırıların kaynağı MHP, ÜGD ve Kontr-Gerilla kapatılmalıdır» demiştir.

Yılmaz, açıklamasında önceki gün de Gülveren Lisesinde komandoların açtıkları yaylım ateş sonucu aralarında kadın ve çocuk da olmak üzere beş kişinin yaralandığını bildirmiş, faşist işgal altındaki Site Yurdu'nun boşaltılmasını istemiştir.

Bu arada Sosyalist Gençlik Birliği Genel Merkezi tarafından dün yapılan açıklamada Çorum'da Sigorta Hastanesi civarında dolaşan SGB üyelerine komando larca yaylım ateşi açıldığı ve bir dernek üyesinin ağır yaralandığı bildirilmiş, olayla ilgili olarak SGB üyelerinin ve şube sekreterinin gözaltına alınması protesto edilmiştir.

OECD

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

racat sigorta şirketi tarafından Türkiye'nin garanti edilmemiş ve 600 milyon doları bulan ithalat borçlarının üye ülkeler tarafından üstlenilerek ertelenmesinin güç olduğunu belirtmektedirler.

Norveç

(Baştarafı 1. Sayfada)

ruluşlara olan yaklaşık 3 milyon dolar tutarındaki ithalat borçlarını içermektedir.

Bu arada Norveç Hükümetinin, Türkiye'ye açmayı kararlaştırdığı 55 milyon dolarlık proje kredisinin üçte ikisinin kamu kesimi projeleri için kullanılacağı, üçte birinin ise Türkiye Sinai Kalkınma Bankası aracılığıyla özel kesim projelerine verileceği bildirilmiştir. Açılacak olan kredinin üç yılı ödemesiz olmak üzere 7 yıl süreli olduğu haber verilmektedir.

Milli

(Baştarafı 1. Sayfada)

len olaylar hakkında bilgi vereceği öğrenilmiştir. Toplantıda ayrıca, artan terör eylemlerinin önlenmesi konusunda, hükümete tavsiye kararları da alınacağı belirtilmektedir. Kurul üyesi bir Bakan, Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde «bölücülük» faaliyetlerinin arttığını öne sürerek, bu toplantıda bu konu ile ilgili kurulun asker üyelerine bilgi verileceğini ve önerilerinin alınacağını söylemiştir.

SAHİBİ
POLİTİKA Basım Yayın A.Ş. adına
KEMAL TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü:
AYDIN ENGİN
Müessese Müdürü:
HALUK YETİŞ

Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN
Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA
(SÜLEYMAN COŞKUN)

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd.Şti.Matbaası
ANKARA BASKISI: Yenigün Gazetesi Matbaası

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL
Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ
Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL
İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

Politika'da sanat*edebiyat

Raisa Struçkova bir gösteride

Sovyet balesi üzerine balerin Raisa Struçkova ile bir konuşma

Sovyet balesinin bugün dünyada öncü olduğu herkesçe kabul edilen bir olgu. Sovyet bale sanatçıları yabancı ülkelerde çıktıkları turnelerde büyük başarı kazanıyorlar. 6. Uluslararası İstanbul Festivali'ne de bu yıl bir Sovyet balesi, ünlü Leningrad Maly Akademik Balesi katılıyor. Sovyet balesinin bütün görkemiyle kentimizde temsil edildiği bugünlerde Bolşoy Tiyatrosu'nun baş balerinlerinden Raisa Struçkova ile Sovyet balesi üzerine yapılmış bir konuşmayı aşağıda okuyacaksınız.

Sovyet balesini «Kuğu Gölü», «Uyuyan Güzel», «Don Kişot», «Jizel» adlı baleler olmadan akla getirmek zordur. Bu temsiller hemen hemen bütün 45 Sovyet bale grubunun repertuvarlarında var. Geleneklerin geliştirilmesine gelince Rus klasik balesinin birer incisi sayılabilen bu temsillerde çağdaş yaşam nasıl yansıtılıyor?.

Bolşoy Tiyatrosu'nun en eski temsillerinden «Jizel»i alalım. Sahnede iki yüzyıldır gösterilen bu temsil efsanevi gençliğini muhafaza ediyor. Bence bunun sırrını baş partiyi oynayan artistlerde aramak gerek. Daha 20 nci yüzyılın başlarında bütün dünya Rus «Jizel»inden bahsediyordu. Değişik ülkelerden seyirciler, Tamara Krasavinayı, Anna Pavlova'yı ve Olga Spetsivtseva'yı alkışlamışlardı. Jizel'i ünlü balerin Galina Ulanova olmadan akla getiremem. Bütün ünlü artistler gibi Ulanova da sadece efsanevi süjeden ölmez insani motifler bulabiliyordu, ve balerin yalan aşka dayanamayan kıza ilişkin hikâyede gerçekten de Shakespeare'in duygularını ifade edebilmişti.

Son yıllarda Bolşoy tiyatro sahnesinde Çaykovski'nin bütün üç balesi özellikle «Kuğu Gölü», «Uyuyan Güzel», «Fındıkkıran» baleleri sahneye konuldu. Bu temsiller her zaman seyircileri etkiliyor. Temsillerin redaksiyonunu Yuri Grigoroviç yapmıştır. Bu temsillerde klasik ve Sovyet bale sanatının başarıları fikrinizce nasıl birleşiyor?

Her defasında değişik şekilde «Uyuyan Güzel» balesi üzerinde durmak isterim. Bu bale 80 yıldır tiyatroların repertuvarında, çünkü haklı olarak klasik bale sayılıyor. Klasik dans sanatını öğrenenler çalışmalarında büyük başarılar kaydettiler. Daha geçen yüzyılda bu temsili sahneye koyan Marius Petipa'nın sanat ilkelerineiçten saygı gösteren Yuri Grigoroviç, Çaykovski'nin daima insana hitap eden müziğinin ruhunu duyurabilmiştir.

Bana göre Yuri Grigoroviç' in sahneye koyduğu «Spartaküs» ve «Angara» gibi orijinal temsillerde geçmişin ünlü bale ustalarının gelenekleri çok iyi duyuluyor. Değil mi?

Haklısınız bir de yalnız bale ustalarının değil. Bence «Spartaküs» balesi son zamanlarda Sovyet bale sanatının parlak başarılarından biridir. Bu temsilin erkekler temsili olduğu söylenebilir. Dinamik, canlı ve hünerli dansları Vladimir Vasilyev, Marius Liepa. Mihail Lavrovski, pek ustaca oynuyorlar (bu parti için artistlere ülkenin en yüksek ödülü olan Lenin ödülü verildi). Bence gelenekler durmadan geliştirildiğinden yaşıyor. Sovyet bale ustaları ve artistleri geçmişin temsillerini büyük bir itinayla koruyarak bunlara yeni şekiller vermeye çalışıyor ve geçmişin deneyinden faydalanarak çok güzel yeni temsiller yaratıyorlar.

"Halka,, Operası ilgiyle izlendi

İstanbul Festivali kapsamında yer alan **«Halka»** adlı Polonya oyunu geniş ilgi görmüştür. Stanislas Moniuszko'nun bestelediği Varşova Devlet Operası sanatçılarının canlandırdıkları oyun 21-22 Haziran akşamları Açık Hava Tiyatrosu'nda sergilenmiştir.

1819-1872 yılları arasında yaşamış olan besteci Moniuszko'nun «Halka»dan başka 15 operası bulunmaktadır.

İstanbul Festivalinde neler var?

Devam eden Uluslararası VI. İstanbul Festivali'nin Cumartesi gününe kadar olan programı şöyledir:

28 Haziran Çarşamba (bugün): Slobodan Stankoviç, Şan Resitali (Aya İrini, 19.00).

29 Haziran Perşembe: Christine Walevskâ, Viyolonsel resitali (Aya İrini, 19.00). Nikolais Dans Topluluğu (Açık Hava Tiyatrosu, 21.30). Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Halk Oyunları Topluluğu (Rumelihisarı, 21.30)

30 Haziran Cuma: Ankara Oda Orkestrası, Gürer Aykal, Suna Kan (Aya İrini, 19.00). Nikolais Dans Topluluğu (Açık Hava Tiyatrosu, 21.30).

OKUDUĞUM KİTAPLAR

HASAN İZZETTİN DİNAMO

Direnmeler - (Tahsin Saraç)

Öz şiire çoktan varmış olan Tahsin Saraç, bu şiiri bir de öz türkçeyle süslemek ya da daha doğrusu bu şiiri öztürkçeyle giydirip kuşatmak yolunu tutmuştur. Bu yüzden devrimci bir karakter taşıyan şiir bu giynek için de, çoğu yerde tıkız, sıkışık bir durumda kalmakta, içeriğini bir denbire vermemektedir. Bu, daha çok şiirin çok yoğun olarak dizelere yerleştirilmesinden ileri gelmekte, yorumlara kapı açmaktadır. Çoktan Şairin şiirlerini toplu olarak okumak istiyordum, Direnmeler kitabı, derken elime geçti. Bu şirin dostluğuna girmek üzere ben de direndim. Şiir, kimi yerde devrimci düşüncenin müsaade ettiğinden çok o zanslığa da kol atmaktadır. Modern şiirin çiçek bahçesinde geliştirilen şiir, geleneksel halk şiirinin devrimci yaylalarından, Anadolu ayaklanıcı şiirinin sıcak rüzgarları arasından geçerek bugün caddelerimizde vızıldayan kurşun yağmurlarına toslar. Kavga, şimdi de uzun çöple kısa çöpün kavgasıdır: Kısa çöpün uzun çöple kavgası / Süregelmiş çağlar boyu / Ama şimdi son evrede, dönemeçte, yargıda. / Ben ozanım / Sizin yalnız kolunuz, bacağınız / Oysa benim / Hep yüreğim sargıda.

Geçti İlkyaz Denemesi - (Abdülkadir Budak)

Daracık boyutlar içine oynak şiirler sığdırmağa çalışan bir şair. Şiirini daha çok büyük coşkunluklardan, şiir fırtınalarından uzakta vermeğe çalışan şair, bunları ufak esprilere, düşün kırıntılarına giydirmektedir. Minik «yokuş» şiiri: Sap değil, saman değil / Harman yerinde / Öbek öbektir acı. / Dalhığını bilmiyor dal / Kuşluğunu kuş / Usanmış, yorulmuş belli / Kendini çıkmaktan yokuş. Şair «yakınlaşan» şiirinde de şöyle diyor: Kuşun kanadındaki ışıklı uçuş / Dalların damarında gezinen özsu / Açtıkça içimde sevginin çiçekleri / Seviyorum bu yaşamı doğrusu. / Yarınıma karşı kuşkum kalmıyor / Gök mavidir, çimen yeşil, yarın ak / Bir kadının sıcak elleri gibi / Okşar beni, sever beni yaşamak. Sevincin adlı şiiri de okuyalım: Sevincin kuşunu sevdim / Dokundum kanatlarına / Eridi bütün telleri / Bütün kafeslerin. Sevincin kuşunu saldım / İçinizdeki göğe / Yüzünüzün gülüşünden belli / Güvencinizden. / Diyor ki sevincin kuşu / Tutsağım yine ama / kafesim insan.

SİNEMA

MÜNİR EMRE

Cannes'dan Antalya'ya filın festivallerinin amacı

Dünyanın çeşitli yörelerinde film festivallerinin amacını düşünürüm bazen... Krakow'dan Berlin'e, Pesaro'dan Cannes'e Taşkent'ten Antalya'ya... Amaç salt bazı saygın filmleri ödüllendirmek mi? Yoksa festival aracılığıyla dostluk ve barışı mı örgütlemek dünya ülkelerinde. Aslında amaç ikincisi kesinlikle. Ne var ki bazı festivallerin çeşitli ticari baskılarla bu amacından saptırılmak istendiği söylenir. Cannes film festivali düzenleyicisi Gilles Jacop bu sancının içinde diyor ki: «... Üzülüyoruz ki bu festivallerde tam anlamıyla evrenin pencerelerini açamıyoruz genç izleyicilere. Bunu öncelikle ekonomik nedenlerde ve de televizyonun etkisinde aramalı...»

Bu sene 38.000 izleyici -geçen yıllarda 55.000 idi bu sayıne umdu ne buldu Cannes'de. Gerçek plastik güzellikler mi, halk folkloru mu, gerçek sinemanın özgün yapıtları mı?... Yoksa Farah Fawcett-Majors, ve diğer seks bombalarının iç gıcıklayıcı görüntüleri mi? Temeldeki bu ayrılık ve ticari hesapları birkaç eli yüzü düzgün yapıta ödül vermekle kim silebilir? Ve de neden bir Francesco Rosi'nin ve de büyük oyuncu Gian Maria Volonte'nin festival çağrılıları arasında bile yer almadığı anlaşılabilir kolayca...

Bu nedenlerle biraz tatsızlaşan bu yılki Cannes'de yine bir İtalyan filmi, d'Ermanno Olmi'nin L'arbre aux Sabots (Ağaç Nalınlar) altın palmiyeyi aldı. 3 saatlik ve Padre Padrone çizgisinde olan film yine Sicilya köylülerinin sorunlarına eğiliyor. Padre Padrone'de olduğu gibi bu film de İtayan televizyonu R.A.I. tarafından finanse edilmiş. (Amerikanofil dizilerle beyinleri yıkamayı sürdüren bizim T.R.T.'nin kulakları çınlasın.) Seçiciler Kurulunun özel ödülü Reve de Singe (Maymunun Rüyası) adlı filmler Marco Ferreri'ye verildi. Ferreri'yi geçen festivallerde büyük sükse yapan La Grande Bouffe (Büyük Oburluk) adlı filmiyle tanıyoruz. Yiyiciler düzeninin nefis bir taşlaması olan bu film henüz Türkiye'de gösterilmedi. Bir kurgu-bilim niteliğinde olan Reve de Singe'in ticari yanı ağır basıyor. Başrolleri Gerard Depardieu ve Mareèllo Mastrioanni paylaşıyorlar. Diğer dişe dokunan filmler Jerry Skolinowski'nin The Shout, Nagisa Oskimanın L'Empire de passion (Tutkular İmparatorluğu) Louis Melle'in La Petit, Paul Mazurski'nin Femme Libere ve diğerleri... En iyi erkek oyuncu ödülünü Le Retour (Dönüş) filmindeki oyunuyla, bizde Geceyarısı Kovboyu filmiyle tanınan, Jon Voigth ve kadın oyuncu ödülünü de İsabelle Hubert aldı. Bu arada ünlü Polonyalı yönetmen Andrej Wajda'nın Homme de Mambre adlı filminin yankıları da sürdü gitti. Evet bir Cannes daha böyle geçti bu sene. Bir parça bulanık ve sıkıntılı...

Bizlerden sual olundukta, Antalya Festivalinde neler var? Bir göz atalım. Bu sene daha bir ayakları yere sağlam basmış görüntüsünde Antalya Festivali.

Öncelikle Kültür Bakanlığı'nın da desteğiyle bir yönetmelik hazırlandı Antalya Festivali için... 13 maddeden oluşan yönetmeliğin amaç maddesi; festivalin amacının Türk halkına özgün sinema yapıtları kazandırmak olduğunu söylerken, şu husus özellikle belirtiiyor. Önemli olan bu ulusal değerleri Türk halkının günlük yaşamına kazandırmaktır.

Ulusal Altın Portakal yarışmasına katılacak Türk filmleri geçtiğimiz hafta belli oldu. Bunlar sırasıyla: Al Yazmalım, Güneş Ne Zaman Doğacak, Güneşli Bataklık, Hıdır, Nehir, Hababam Sınıfı Tatilde, Maden, Otobüs, Çöpçüler Kralı ve Fıratın Cinleri'dir.

Bu arada bir önemli noktaya değinmekte yarar var. Yönetmenliğin 11/B maddesi yarışmaya katılacak ulusal filmlerin 1977 yılı üretimi Türk filmi olmasını öngörmektedir. Oysa bugüne dek birçok festivallere katılarak işlevini tamamlamış, hakkında çok şey yazılıp çizilip ve de festivalin öz amacı olan «YENİ OLMAK» özelliğini yitirmiş bir filmin bu tür yarışmalara katılmasını sakıncalı buluyoruz. Ayrıca söz konusu filmin EKRAN dergisinin haziran 1976 eleştiri alması da işin ayrı bir yanı. Bu iyi niyetine yürekten inandığımız ŞENLİK Komitesinden çok önseçiciler kurulunu ilgilendiren bir sorun...

1—8 Temmuz tarihleri arasında yapılacak olan XV. Antalya Uluslararası Sanat Şenliğine katılacak yabancı filmler genellikle belli. Bunların başlıcaları. Romanya'dan; Kalamiti (Yön: Losit Demian) Polonya'dan Sofya (Yön: Ryszard Czkelle) Portekiz'den Avant La Dieu (Yön: Regeria Cesti) Filistin: Tel AL - Zaatar (Yön: Mustafa Abu Ali ve Jan Chamur).

Ayrıca Bulgaristan, Macaristan, Danimarka ve Hollanda birer filmle katılıyorlar.

Uluslararası seçiciler kurulunda ise birçok ünlü sinema adamının adı geçiyor. Ruta Sadoul, Fransız Sinematekini, Ken Wlachin (Brıt. Film) Inst. yönetmeni) İngiltereyi, Nino Zuchelli İtalya'yı temsil ediyorlar. Türkiye'den Oğuz Onaran, Mahmut Tali Öngören, Abidin Dino ve Sinema Yazarları Derneğini temsilen Atilla Dorsay var.

Şenlikten sonra tekrar bu konuya dönmek üzere başarılar dileyelim yöneticilere...

İzmir Mimarlar Odası "Tarihi çevre, yeşil alanlar,, konulu bir karikatür yarışması düzenledi

KISA HABERLER

★ **ATİLLA ÖZER KARİKATÜR SERGİSİNİ HORTU KÖYÜNDE AÇTI...**

Genç karikatürcü Atilla Özer, Nasreddin Hoca'nın doğduğu HORTU Köyünde 24 Haziran Cumartesi günü bir ilkokul salonun da karikatürlerini sergiledi. Eskişehir - Hortu Köyünde Nasreddin Hoca Şenliği de Haziranın son haftasında kutlanmaktadır.

★ **DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ KARİKATÜR SERGİSİ ESKİŞEHİR'DE SERGİLENİYOR**

Karikatürcüler Derneği'nin üyelerince gerçekleştirilen «Düşünce Özgürlüğü» konulu karikatür sergisi Eskişehir Güzel Sanatlar Galerisi'nde sergileniyor. Eskişehir Güzel Sanatlar Galerisi'nde ilk kez böyle bir yığınsal karikatür sergisi açılmaktadır.

★ **ULUSLARARASI ÇOCUK YILI DEMOKRATİK ÖRGÜTLER ÇALIŞMA GRUBU SAMSUN'DA SERGİ AÇIYOR**

1979 Uluslararası Çocuk Yılı'nın tanıtılması amacıyla ÜÇY Demokratik Örgütler Çalışma Grubu üyesi Çırak - Der, Karikatürcüler Derneği, İl - Tıp Der, Evrim Ders Araçları ve İFSAK'ın ortaklaşa hazırladıkları bir sergiyi Samsun Fuarında açıyor. Sergi 1 Temmuzdan 30 Temmuza kadar açık kalacak.

TMMOB Mimarlar Odası İzmir Şubesi **«Tarihi Çevre, Yeşil Alanlar, Kıyılar Korunmalı, Toplum Yararına Düzenlenmelidir»** konulu ulusal düzeyde bir karikatür yarışması düzenlemiştir. Yarışmanın koşulları şu biçimde bildirilmiştir:

«Son yollama tarihi: 10 Ekim 1978.

Seçmenler Kurulu: Tufan Arkayın (Karikatürcüler Derneği), Atılay Arsan (Karikatürcüler Derneği), Bedri Kökten (Mimarlar Odası) Erhan Demirok (Mimarlar Odası), Şükrü Kocagöz (Mimarlar Odası)

Ödüller: I. Ödül: 2000. 2. Ödül: 1500, 3. Ödül: 1000 TL.

Beş adet başarı ödülü: 500 TL.

Yarışma tüm karikatürcülere açıktır.

Her yarışmacı en fazla 4 karikatürle katılacaktır. Yarışmaya gönderilecek karikatürler 42/42 cm boyutlarında kağıt üzerine çizilmelidir.

Karikatürler, **Mimarlar Odası İzmir Şubesi, Kıbrıs Şehitleri cad. 1440-41 Sk. No: 3-2 İzmir,** adresine postalanmalıdır.»

POLİTİKA'DA YAYIN

CAVİT TUNCER

Ecevit'in Sovyetler Birliği gezisiyle güncelleşen bir önder: LEONİD İLYİÇ BREJNEV

Sovyetler Birliği'nin resmi davetlisi olarak Başbakan Bülent Ecevit'in Moskova'ya düzenlediği gezi, tarihin akışını değiştiren bir ülkenin baş yöneticisi, L. İ. Brejnev'i Türkiye'de güncelleştirdi ve önemini daha da anlaşılmasına olanak sağladı.

Bu gezi sırasında Türk-Sovyet ilişkilerine yeni boyutlar kazandıran önemli kararlar alındı; iki ülke arasında, Helsinki Nihai Senedi'ne bağlılıkta ifadesini bulan politik bir belge imzalandı; ekonomik ve kültürel ilişkilerin gelişmesi doğrultusunda önemli adımlar atıldı. Uzun yıllar boyu **«Sovyet tehlikesi»**ne dayalı bir **«savunma stratejisi»** izleyen Türkiye'de ilk kez bir başbakan, Sovyetler Birliği'nin Türkiye için bir tehlike olmadığı gerçeğini dile getirdi.

Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkiler'n temelinde, halkların tarihsel dostluğu yatar. Yeni Türkiye Cumhuriyeti'ni ilk tanıyan ve ona dostluk elini uzatan ülke Sovyetler Birliği olmuştu. Halkımız, genç Sovyet Devleti'nin çok yönlü yardımlarıyla emperyalist saldırganları yurdundan kovmayı başardı.

Uluslararası ilişkileri değerlendirirken, sosyalist bir toplumun ve sosyalist devlet yönetiminin nitelikçe farklı yapısını görmezlikten gelmek olanaksızdır. Bu fark, elbette ki yöneticilerin kişiliğinde de yansısını bulacaktır. Sosyalist devletin yönetimi, kendisini ülkenin ve halkın hizmetine adamış yetenekli ve yetişmiş kimselerin elindedir.

SBKP'nin Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyet Predizyumu Başkanı L. İ. Brejnev, böylesi bir yönetici tipinin tüm özelliklerini taşıyor. Son yıllarda Temel Yayınevi'nin yayınladığı **Brejnev'le ilgili iki kitabın** (Brejnev'in 1974 Eylül-Aralık döneminceki konuşmalarından derlenen bir kitapla, 70. doğum yıldönümü dolayısıyla hazırlanan **Leonid Brejnev adlı kitap)** arkasından Ürün Yayınevi'nin Türkçeye kazandırdığı **Brejnev'in resimli kısa biyografisi,** onu ülkemiz okurlarına gerçek kimliğiyle tanıtıyor.

Bir İşçi ailesinin çocuğu olan Brejnev, çalışma hayatına da işçi olarak başladı. Daha sonra mühendis ve atölye şefi olarak çalışmalarını sürdürdü. İçsavaşta, 1. Dünya Savaşı'nda ve özellikle de 2. Dünya Savaşı'nda parlak hizmetlerde bulundu. Parti içindeki çalışmalarında olağanüstü bir başarı gösterdi. Bu başarıları, onu Parti'nin Genel Sekreterliğine kadar yükseltti. (Ekim 1964). Gerek kendi ülkesinin, gerekse pek çok ülkenin en yüksek nişanlarıyla ödüllendirilen Brejnev, Kasım 1975'de Dünya Barış Konseyi'nin en değerli ödülü olan, Frederich Joliot Curie Altın Barış Madalyesi'ni aldı.

Brejnev, ortaklaşa yönetim ilkelerinin tam olarak uygulamasına büyük bir özen gösterdi ve gösteriyor. SBKP'nin 23., 24. ve 25. Kongreleri'ne sunduğu raporlar başında bulunduğu yönetimin Sovyetler Birliği'ne kazandırdığı dev atılımların birer ifadesidir.

Gerçek bir halk önderi, proletarya davasının ardıcıl savunucusu ve uluslararası işçi hareketinin seçkin bir militanı olan Brejnev, hiçbir zaman Lenin'in yolundan ayrılmadı, Marksçı-Leninci öğretinin yaratıcı bir zihniyetle geliştirilmesine unutulmaz katkılarda bulundu ve bulunmaya devam ediyor.